

Republikanski Ujssag

Noviszád, 1938 május 19, csüförtök

Ureank - Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

19. évfolyam 135. szám

A békés megoldás felé

Prága hajlandó a legmesszebbmenő engedményekre - Szabad a Hitler-üdvözlés Csehszlovákiában

A Reuter-iroda értesülése szerint a prágai kormány tárgyalások megindítására tett ajánlatot Henlein Konrádnak. A tárgyalásokat hír szerint maga Benes elnök fogja vezetni. Hozzáteszi a jelentés, hogy Henlein követelni fogja ugyan a szovjetszerződés felmondását, de a tárgyalások eredményét nem teszi a szerződés

felmondásától függővé. A helyzet kényes, de nem reménytelen. Az erőszak használata ugyanis olyan bonyodalmakhoz vezetne, amelyek hatását nem lehet előre látni.

A Stefani-iroda prágai jelentése szerint Henlein Berlinbe utazott, ahol néhány napot tölt.

ban megüresedett a magyar tanítókat vizsgáló bizottság elnöki tisztsége. Először egy szlovák szakembert neveztek ki elnöké, aki jól beszél magyarul is. A prágai kormánynak azonban ez nem felelt meg, mert két nagy hibája volt: nem volt szocialista és szlovák volt. Az iskolaügyi minisztérium most egy cseh embert nevezett ki, a szociáldemokrata Novotny, aki nem is tud magyarul.

A Die Zeit újabb incidensről ad hírt, amelyek németlaktá területeken játszódtak le a német és a cseh lakosság között. Neusitzben, amikor a szudétánémet párt vezetői gépkocsikon eltávoztak a párthelyiségből, az épület előtt összegyülekezett csehek a gépkocsira köveket dobtak. A német tornászokat a csehek tégladarábokkal dobálták meg. Más vidékeken is hasonló események játszódtak le.

két utóbbi nagyhatalom óriási túlsúlya abban van, hogy az óceánok urai, ellátásukat hajóik révén biztosíthatják és ily módon kimeríthetetlen erőforrásokkal rendelkeznek. Németország már most, béke idején, mesterséges gazdasági életet él. Mi volna a sorsa hosszú háború esetén? Minden háború egész bizonyosan elhúzódna, mert minden nép tudná, hogy jövő nemzedékeinek sorsa forog kockán.

A DUNA-RAJNA CSATORNA

Berlinből jelentik: A német kormány a Rajna-Majna-Duna csatorna építésére 750 millió márkát irányzott elő. A csatornát olyan méretűre építik, hogy 1500 tonnás hajók is közlekedhessenek rajta.

A német birodalom élelmezési rendjéről szóló törvényt a régi Ausztria területére is kiterjesztették.

GÉPKOCSI-SZERENCSETLENSÉG

Bécsből jelentik az Avala: A bécs-semmeringi uton a német igazságügyi államtitkár gépkocsiszerencsétlenség érte, amelynek során dr. Schlegelberger államtitkár combtörést szenvedett. Beszállították a Ferenc József-kórházba. A gépkocsiban ülő Wilke tanácsos kedd este a kórházban belehalt sérüléseibe.

A PITTSBURGI SZERZŐDÉS

Pozsonyból jelentik: A »Slovak« közli az amerikai szlovák ligának a pittsburgi egyezmény 20. évfordulója alkalmából tartott nagygyűléséről szóló jelentését. Az amerikai szlovák liga a leghatározottabban követeli az egyezmény rendelkezéseinek végrehajtását. A liga elhatározta, hogy teljes erővel támogatja Hlinka szlovák néppártjának önkormányzati törekvéseit és követeléseit. Elhatározták továbbá, hogy az amerikai szlovák küldöttség magával viszi a pittsburgi szerződés aláírásának 20. évfordulója alkalmából Csehszlovákiában tartandó ünnepekre a szerződés eredeti példányát. Ezt a példányt az ünnepek után ismét visszaviszik Amerikába. A szlovák néppárt parlamenti képviselői május 26-án ünnepélyesen fogadják az amerikai szlovák küldöttséget, amely a »Báthory István« lengyel óceánjárón érkezik Gdiniá lengyel kikötőbe.

Szabad a Hitler-üdvözlés

Prágából jelenti az Avala: Kundt szudétánémet képviselő kedd este mondott beszédében közölte, hogy a csehszlovák kormány megengedte, hogy a jövőben a szudétánémetek a Hitler-üdvözlést használhassák. A prágai német egyetem új dékánjának beiktatása alkalmából a diákok már így köszöntötték a tanárokat.

SZÜLLŐ GÉZA BESZÉDE

Pozsonyból jelentik: Az egyesült magyar párt és a szepesi német párt parlamenti és tartománygyűlési képviselőinek klubja Pozsonyban ülést tartott. Szüllő Géza dr. magyarpárti képviselő beszédében többek között ezeket mondotta:

— Mi magyarok felkészülve várjuk, hogy a prágai kormány megadja nekünk mindazokat a jogokat, amelyek Isten és ember előtt megilletnek bennünket, ugyanazokat a jogokat, amelyek megilletik a cseheket, szlovákokat, németeket, lengyeleket és a ruszinokat. Várjuk, hogy megadja nekünk a prágai kormány az önrendelkezés jogát, amely nekünk magyaroknak is jár. Ha ez nem történik meg, akkor folytatjuk a harcot, amelyet elszántan és megalkuvás nélkül viszünk tovább. Őseink szelleme századokon át megtanított arra, hogy a magyar barátak jó, ellenségnek annál veszedelmesebb. Mi, magyarok, csak szabadok tudunk lenni, szolgák nem.

A vita során elhangzott jelentésekéből kitűnt, hogy a csehszlovákiai magyarság most már teljes egészében az egyesült magyar párt táborához csatlakozott.

A MŰTŐASZTALON

Torinóból jelentik: A Stampa című lapban Italo Zingarelli hosszabb cikkben számol be a csehszlovák helyzetéről. Csehszlovákia — írja — a műtőasztalon fekszik és sebésztanrok hajolnak föléje, hogy megállapítsák, lehet-e műtéttel segíteni a nagybetegen. A különbség csak az, hogy maga a beteg is hozzászólhat a műtethez. Nem lehetetlen, hogy a nagybeteg

megkísérli még egyszer, hogy fel-tápaszkodjék és megkockáztatja, hogy beteljesedjék rajta a végzet. Kifejti a cikkíró, hogy Csehszlovákia tekintetében nem lehet visztérni oda, ahonnan 1918-ban kiindultak és nem lehet mindent újra kezdeni. A csehek ugyanis huszévi korlátlan uralmuk alatt hozzászoktak a hatalom előnyeire, megszokták, hogy uralkodjanak a többi nemzetiség felett, a szudétánémetek pedig ez alatt a husz év alatt meggyűlölték az államot, amelybe belekényszerítették őket. Nem lehet másról szó tehát, mint ideiglenes megoldásról, amely azonban csak addig tarthat, amíg az erőviszonyok nem változnak.

De még az ilyen ideiglenes megoldás is nagy nehézségekbe ütközik. Ha ugyanis a szudétánémetek jogi személységet kapnak, egy szép napon kimondhatják, hogy csatlakozni kívánnak a német birodalomhoz. Ha pedig Csehszlovákia szövetséges állammá, közép-európai Svájcá alakulna át, akkor csak olyan külpolitikát követhetne, amelyet az összes nemzetiségek jóváhagynak. Ez a külpolitika nem irányulhatna a szomszédos államok ellen, mert azt a nemzetiségek nem tűrnék. A prágai kormánynak — írja a lap — nagyon vigyáznia kell, hogy ha valamit megígér, azt meg is tartsa. Ausztria sorsát is az döntötte el, hogy Schuschnigg nem tartotta be ígéreteit és a kötött megállapodásokat.

A MAGYAR TANITÓK VIZSGÁJA

Pozsonyból jelentik: A »Slovak« című lap a következőket írja: A pozsonyi iskolaügyi szakosztály-

A FRANCIA ALLAMTANÁCS

Párisból jelentik: A francia államtanács Bonnet külügyminiszter közlései alapján foglalkozott Mussolini genovai beszédével. Blondel római francia ügyvivő az államtanács hozzájárulása alapján ismertetni fogja az olasz kormány előtt a beszéd franciaországi visszhangját. Foglalkozott az államtanács a csehszlovák kérdéssel is és örömmel vette tudomásul azt a diplomáciai lépést, amelyet az angol kormány a csehszlovákiai nemzetiségek kérdésében Berlinben tett. Kimondotta az államtanács, hogy Franciaország támogatni kívánja Angliának azt az erőfeszítését, hogy kiküszöbölje a csehszlovák kérdést a nemzetközi politika területéről.

A BRETON MOZGALOM

Párisból jelentik: A Ce Soir rennesi jelentése szerint a breton aktivisták egy idő óta ismét élénk tevékenységet fejtenek ki. Öt-hatagú kis csoportokban Rennesből a Bretagne falvaiba vonulnak és a falakra ilyen feliratokat mázolnak: »A Bretagne a bretonoké! Ki a franciákkal!« Rennesben öt autonómistát letartóztattak.

KATONAI LEHETŐSÉGEK

Párisból jelentik: A Figaro diplomáciai szerkesztője egyfelől Németország, másfelől Franciaország és Anglia katonai felkészültségével foglalkozva, azt írja, hogy a

— Folytatás az első oldalról —

Reggeli levél

Nagytakarítás Franciaországban

VI. György angol király és Erzsébet királynő rövidesen hivatalos látogatást tesznek Franciaországban. Ez a küszöbönálló esemény erőlyes intézkedésekre kényszeríti a francia közbiztonsági hatóságokat. Nagyon is élénk emlékeztetőben él mindenkinél a marseillei tragédia, amikor idegenek gyilkos fegyvert emeltek a Franciaországgal baráti és szövetségi viszonyban élő Jugoszlávia uralkodója Egyesítő Vitéz Alekszandar király ellen: A szomorú múlt emlékei okulva a francia közbiztonsági hatóságok már most hozzá fogtak a munkához, hogy megtisztítsák az országot mindazoktól az elemektől, amelyek nem kívánatosak egy államban sem.

Felületes becslések szerint Franciaország egész területén körülbelül három millió külföldi él. Ezek jó része politikai menekült, akik Spanyolországból, Németországból vagy Ausztriából tették át tartózkodási helyüket Franciaországba. A menekültek nagy többsége megfelelő papírral ellátva él és ezekkel nincs is bajuk a hatóságoknak. Ezzel szemben körülbelül százezerre tehető azok száma, akiknek semmilyen igazoló irataik nincsenek és akik egyáltalán nem nagyon kívánatosak a francia hatóságok előtt. Ezeknek a felkutatása és az országból való kiutasítása, esetleg megfelelő helyen történő összpontosítása foglalkoztatja most a francia rendőrhatalóságokat.

Egyedül Párizsban és közvetlen környékén él 40.000 olyan idegen, akik a hatóságok előtt nem kívánatosak, természetes, hogy ezekről nincs is rendes nyilvántartás, mert maguk is tudják, hogy nem célirányos számukra a hatóságok állandó ellenőrzése. Ezeknek a felkutatása adja most a legtöbb munkát a párizsi rendőrségnek. Napok óta járják végig a kis zugszállodákat és egyéb búvóhelyeket, hogy mindazokat össze szedjék, akik különösen ilyen időben, amikor egy szövetséges és baráti állam uralkodója tesz hivatalos látogatást Párizsban, egyáltalán nem kívánatosak.

A francia rendőrség kezét ugyan nagymértékben megkönnyíti a politikai közbelépések. A kommunisták már is keresztülvitték azt, hogy minden kiutasított a rendőrség végzése ellen felelősséggel élhet egy bizottsághoz, amely igazságosan és jóindulatúan intézi majd el ügyét, egészen természetesen, hogy ez nagy mértékben megnehezíti a munkát, de a francia közvélemény e tekintetben a hatóságok mellett áll, mert nagyon jól emlékezik arra, hogy az utóbbi évek nagy büntetéseit mindig külföldiek követték el. A francia polgár pedig szeretné, ha hazája ismét a nyugalom, béke és megelégedés országa lenne és legalább nemzetközi bűnösök meg ne zavarnák életét. A francia közvélemény mellett azonban az angol hatóságok is kérték a francia kormányt, hogy gondoskodjon Párizs és környéke megtisztításától legalább arra az időre, amíg Nagybritánia uralkodója lesz Franciaország vendége. Ez a kérés olyan határozott volt, hogy a francia rendőrség minden intervenciójával szemben is végre fogja hajtani azt a nagytakarítást, amit már régen meg kellett volna tennie.

(—nr)

Messzemenő engedékenységek

Prágából jelentik: A csehszlovák kormány kérésével és Londonnal, hogy a szudétánémetekkel meginduló a legmesszebbmenő engedékenység szelleme vezérelt a párisi Figaro értesülése szerint a prágai kisebbségi engedményeket haladéktalanul kiterjesztésében élő valamennyi nemzeti kisebbségre. A francia kormány bizik abban, hogy a Prágában meginduló tárgyalásokon sikerül az ellentéteket békésen rendezni.

ATALAKITHATÓ KERESKEDELMELI HAJÓK

Londonból jelentik: Az angol kereskedelmi tengerészet háborús célokra is berendezkedik. A kereskedelmi hajókat és gőzöket úgy alakítják át, hogy fenyegető veszedelem esetén azonnal ágyukat és más védőfegyvereket vehetnek fel. A tengerészeti minisztérium nagyobb összeget bocsátott rendelkezésre a hajók átalakítására.

A REICHSPPOST A NÉVMAGYAROSÍTÁS ELLEN

Bécsből jelentik: A Reichspost, amelynek magyarellenes kirohanásai az utóbbi időben többször keltettek felháborítást, az új magyar kormány feladataival foglalkozva, többek között ezeket írja: A lelki átalakulási folyamat egyik próbakövét a magyarországi németiség helyzete jelenti. Ha teljesítik azokat a jogos követeléseket, amelyek kielégítését ez a népcsoport évek óta várja, a kulturális és szervezkedési szabadságot, a németnyelvű iskolákat és ha a közvélemény ezt nem tekinti különleges engedménynek, hanem magától értetődő dolognak, akkor ez többet jelent, mint barátságos gesztust a németek felé, ez a magyarság győzelmét jelenti.

A lap egy másik cikkében a magyarországi német munkásság fokozott magyarosításával foglalkozik és azt írja, hogy a dorogi szénvidéken elbocsátással fenyegették meg azokat a munkásokat, akik nem hajlandók nevüket megmagyarosítani. Remélhető — írja a lap —, hogy a kormány többször tett nyilatkozata értelmében, a hadseregben és az állami és magángazdaságban végre beszüntetik a névmagyarosítást.

Moszkva újabb hadianyagot küld Barcelonának

A szovjet végső ísítélete a spanyol közválság megmentésére

Londonból jelentik: Corbin francia nagykövét kedden látogatást tett az angol külügyi hivatalban a megbeszélést folytatott a spanyol benemavatozás kérdéséről. Hír szerint a francia és angol kormány között megegyezés jött létre az önkéntesek visszavonása tárgyában. A tervezetet rövidesen a benemavatozás bizottságban képviselt többi hatalom elé terjesztik.

UTOLSÓ KISÉRLET

A Matin értesülése szerint Spanyolországban fontos események állnak küszöbön. A szovjet, amely az utóbbi időben arra gondolt, hogy sorsára bizza Barcelonát, elhatározta, hogy utolsó kísérletet tesz a köztársaság ügyének megmentése érdekében és értesítette a spanyol kormányt, hogy újabb repülőgépeket és más hadianyagot küld számára. A Daily Mail szerint a köztársasági kormány már készül a hadianyag átvételére a

francia határtól néhány mérföldnyire délre, ahol két héten belül hadianyaggal megrakott gépkocsioszlopokat és tehervonatokat várnak. A nehezebb anyagot Marseillen át küldik Katalóniába.

A nemzeti csapatok a rossz idő ellenére majdnem valamennyi harcra felkészültek a rosszul sikerült előnyomulásukat. Az elmúlt éjjel az Ebro folyón át több menekülő érkezett köztársasági területről a nemzeti Spanyolországba. A menekülők elmondották, hogy Tortosa városában csaknem valamennyi gyári üzem, valamint a középületek nagy része lángokban áll. A püspöki palota és a székesegyház már teljesen elhamvadt.

Bilbaoi jelentés szerint a nemzeti csapatok a koralanai körzetben teljes győzelmet arattak. A két irányból előnyomuló hadoszlopok között sikerült összeköttetést létesíteni. A köztársaságiak 300 halottat hagytak a csatán.

A magyar parlament elfogadta a gazdasági élet biztosításáról szóló törvényt

A szocialisták is helyeslik a véderőfejlesztést

Budapestről jelentik: A képviselőház szerda délelőtti ülésén harmadszori olvasásban is elfogadta a társadalmi és gazdasági élet egyensúlyának hatályosabb biztosításáról szóló törvényjavaslatot.

Ezután áttértek az egyesülési szabadsággal elkövetett visszaélések megtorlásáról szóló törvényjavaslat tárgyalására. A javaslatot Lányi Márton előadó ismertette. Hangoztatta, hogy a javaslatot az

egyesülési jog tételes jogi szabályozásának eddigi hiányossága tettenélv, aminek az lett a következménye, hogy erősen szaporodtak az egyesülési szabadsággal való visszaélések.

Az előadó beszéde után megkezdődött a vita, amelyben Ruppert Rezső, Soltész János, Meizler Károly, Hubay Kálmán és Rakovszky Tibor vettek részt.

Imrédy Béla miniszterelnök szerdán délelőtti fogadta Bethlen István grófot, akivel hosszabb táncszózatot folytatott.

Reisinger Ferenc szociáldemokrata képviselő Miskolcon beszámolóbeszédet mondott. Hangoztatta, hogy a magyar szociáldemokraták is elismerik a felfegyverkezés szükségességét, majd Horthy kormányzó rádiószerződését idézve, kijelentette, hogy a szociáldemokraták biznak a magyar államban, aki az alkotmányosságért szállt síkra. A beszédnek ennél a részénél a jelenlevő, mintegy háromezer főnyi tömeg perceként viharosan éltezte Horthy kormányzót. A tüntetés a gyűlés végén megismétlődött.

HUBAY ELFOGADJA A RENDTÖRVÉNYT

A képviselőház ülésén feltűnést keltett Hubay Kálmán nemzeti szocialista képviselő felszólalása, aki kijelentette, hogy a nemzeti szocializmus minden javaslatot elfogad, amely a törvényes rendet megerősíteni óhajtja. A nemzeti szocialista párt nem törvénytelen eszközökkel és nem forradalmi uton akarja elgondolását érvényesíteni. Becstelennek tartja azt, aki Magyarországon ismét forradalmat akar felidézni.

Rakovszky Tibor aziránt érdeklődött, hogy milyen irányban kíván haladni a kormány.

Keresztes-Fischer belügyminiszter: Magyarok akarunk maradni.

„Radics Vladimir felfed kártyáit“

A lyublyanai Jutro, a JNSz párt szövetsége érdekes cikket írt Radics Vladimir, Radics István horvát parasztpárti vezér fiának politikai szerepléséről. A lap szerint Radics Vladimir Dalmáciában egyre élénkebb politikai tevékenységet fejt ki és az utóbbi hetekben felfedte kártyáit.

Radics Vladimir hevesen támadja dr. Macseket, mert állítása szerint dr. Macsek szakított Radics István demokratikus hagyományával és vezérként intézi a volt horvát parasztpárt ügyeit.

Radics István annakidején állandóan összehívta a horvát parasztpárt főválasztmányát és folyton a nép között járt. Bárki bármikor bemehetett hozzá. Teljesen demokratikus alapon folytatta politikáját. Radics Vladimir most követeli dr. Macsektől, hogy ő is ilyen irányban vezesse a pártot.

A lap szerint Radics Vladimir foglalkozik azzal a tervvel is, hogy közeledjék a JRSZ párt, vagy éppenséggel, hogy belépjen a kormányba.

Két héttel ezelőtt — mint megírtuk — a beográdi Vreme feltűnően meleg hangon írt Radics István fiának dalmáciai utjáról. Beavatottak ezt annak a felnek tartják, hogy Radics Vladimir valóban közeledni akar a kormánypárthoz.

HALLÓ!

Kanada fővárosából, Ottavából érkező jelentés szerint a kanadai repülőgépipar hatalmasan fejlődik, mert a brit repülőügyi bizottság nagy megrendeléseket eszközöl a gyárakban. Az egyik kanadai gyár, amely a repülőgépek nagyrésztét készíti, megcáfolta azokat a híreket, hogy nagymennyiségű hárommotoros bombavető repülőgép gyártására kapott volna megbízást.

Arab lapjelentések szerint a palesztinai repülőterek kiépítésére nagy összegeket irányzott elő a brit kormány. Amanban 100.000 fontért repülőteret építenek, a liddai repülőteret céljaira 3.300, az egyiptomi Ismail repülőterére pedig 18.000 fontot irányoztak elő. Az Egyiptom—India közötti éjjeli repülőjáratokhoz szükséges világítási berendezésre csak a palesztinai szakaszon 11.000 fontot fordítanak.

Az amerikai külügyminiszterium a leghatározottabban megcáfolja azokat a külföldön elterjedt híreket, hogy Hull amerikai külügyminiszter az angol—amerikai kereskedelmi szerződés aláírása után gazdasági világkonferenciát hív össze.

A perui kormány rendeletet adott ki, amely szerint államosítja mindazokat a petroleumvállalatokat, amelyek nem fizették meg adójukat.

A Vatikán hivatalos lapja, az »Osservatore Romano« közli a pápai rendeletet, amely szerint a nemzeti Spanyolországban ismét működhetnek a jézustársasági rendházak.

Az olasz hivatalos lap közlése szerint az összes női és gyermektelen özvegy polgármestereket, alpolgármestereket, városi tanácsosokat, gimnáziumi igazgatókat és rektorokat két hónapra belül felmentik állásukból.

A svájci katonai repülőtelepek elégteleneknek bizonyultak, ezért Dubendorfban, Tunnban, Lausanneban és Payerioban kibővítik az eddigi repülőtereket, a Luzern melletti Emenben pedig teljesen új repülőtereket. Ennek az utóbbi új repülőtereknek az építésére 3.250.000 svájci frankot irányoztak elő.

A francia közegészségi miniszterium kitüntette az 51 éves Ménagernt, aki a párisi kórházakban 175 esetben adta vérét átömlesztésre, hogy súlyos betegeket megmentsenek.

A hadviseltek nemzetközi szövetsége harmadik kongresszusát május 17—25 között Londonban tartja. A kongresszuson résztvesz a német küldöttség is Koburg-Gotha herceg vezetésével.

Az olaszországi Massában most ülte meg 104 születésnapját Bertozzi Angela, Olaszország legöregebb asszonya. Bertozzi Angela 57 éve özvegy. Magas kora ellenére is szorgalmasan dolgozik és különösen a baromfiudvarban szeret szorgoskodni. Amikor megkérdezték, mi a titka magas korának, így válaszolt: »Semmi más, csak jól enni, keveset inni és mindig jókedvűnek lenni. A humor az életfrissesség legjobb konzerválója.«

Az angol király szentesítette a brit—ír megegyezést, amely így életbe is lép.

Összeül az első Grossdeutscher Reichstag

A római találkozóról és a cseh kérdéstről szól Hitler a világ közvéleményéhez

Berlinből jelentik: Hitlernek Rómába való visszaérkezése óta egyre konkrétebb formát ölt az ahiresztelés, hogy rövidesen ismét összehívják a német birodalmi gyűlést.

Ez az ülés az első Grossdeutscher Reichstag lenne

és ezen mutatkoznék be először a világ előtt az egyesült Németország és Ausztria április 10-én megválasztott új képviselőtestülete.

A birodalmi gyűlésben Hitler beszédet mond, hogy ugyanugy, mint Mussolini Genovában — a világ közvéleményéhez szóljon az aktuális külpolitikai kérdésekről.

A római találkozóhoz tehát nemcsak a Duce, hanem a Führer is zárószavakat kíván fűzni.

Német részről azért tartják nagyjelentőségűnek a Grossdeutscher Reichstag összehívását, mert azon, a hírek szerint,

Hitler elvi jelentőségű nyilatkozatot kíván tenni a csehországi németiség kérdésében.

Hivatalos helyen nem erősítették meg a birodalmi gyűlés összehívásának hírét és ezért egyelőre csak fenntartással közölhetjük.

Megakadtak a francia-olasz tárgyalások

Ok: a köztársasági Spanyolország támogatása

Párisból jelentik: A francia—olasz tárgyalásokban fennakadás állott be. A francia lapok nagy része azt hiszi, hogy a megbeszélések holtpontra jutottak. A megegyezés kilátásai nem nagyon rózsásak. A főnehézség a spanyol-ügy.

Az angol lapok szerint a római francia ügyvivő legközelebb megkérdezi Mussolinit, mi volt az értelme genovai beszédében annak a kitételnek, hogy a francia—olasz tárgyalások nehézségekre ütköznek. A Daily Mail a következőket írja: A megbeszélések Spanyolország miatt jutottak holtpontra. A kérdést Mussolini pattantotta ki azzal a kijelentésével, hogy Olaszország és Franciaország a spanyol torlaszok ellentétes oldalán állnak. A spanyol kérdés tulajdonképpen a francia—szovjet szövetség

ügye — írja a lap, — amely mind- eddig nem szerepelt a római megbeszélések programján. Olasz körökben arra az álláspontra helyezkednek, hogy a francia kormány magatartása Moszkvával kapcsolatban végleges megoldást kíván. Ez az előfeltétele annak, hogy az egyezmény őszinte, szilárd és tartós legyen és Európa javára szolgáljon. Rómában úgy tudják, hogy a francia kormány továbbra is segíyezi Barcelonát. Ez az eljárás Róma meggyőződése szerint nem fér össze a Földközi-tengeri francia—olasz egyezményvel. Mussolini azt kívánja, hogy Franciaország válasszon Madrid és Róma között.

A Corriere della Sera ezeket írja: A franciáknak nincs mit csodálkoznok azon, ha

Mussolini a francia—olasz tárgyalások előrehaladását a spanyol köztársaságiaknak nyújtott francia támogatás beszüntetésétől tette függővé. Ha a benemavatkozást komolyan akarják megvalósítani, akkor meg kell szüntetni a mai állapotot, amikor a Pyreneusokon át a köztársaságiak kimeríthetetlen utánpótláshoz jutnak.

Rádiumos forrás után kutat a lyoni varázsvesszős páter Budapesten

Jöhetnek a német kongresszusi zatándokok — csak pénzt nem kapnak...

(Budapest, május 16.) A múlt héten hirt adtunk arról, hogy a várt 40.000 német zarándok helyett csak 8000-en érkeznek az Eucharisztikus kongresszusra. A minap az a hír terjedt el, hogy még ez a nyolcezer hívő sem jöhet. Illetékes helyen érdeklődtünk s azt a felvilágosítást kaptuk, hogy hivatalosan ugyan nem mondott le ez a nyolcezer zarándok, de előreláthatóan

a Német Birodalomból ugyszólván senkisé fog jönni a kongresszusra.

A német hivatalos körök nem tiltották el a katolikusokat az Eucharisztikus kongresszustól, viszont megtagadták a hívőktől minden pénzbeli és egyéb támogatást, úgyhogy akinek nincs pénze arra, hogy utazását és ittartózkodását egyénileg fedezni tudja, nem jöhet el.

A három év óta polgárháboruban égő Spanyolország meghozott minden áldozatot arra, hogy katolikus híveinek egy részét elküldhesse a magyar fővárosba. Tegnap érkezett meg Mascaldo tábornok levele,

Fogápolás, egészség-ápolás!

Sarg KALODONT fogkö ellen

amelyben biztosítja a spanyolok részvételét.

Minden ideérkező csoportnak már megvan a helye, ahol a misét meghallgatja papjai vezetésével. Az angolok például az Angol-kisasszonyok templomában hallgatják a szentmisét, az argentinaiaknak az egyetemi templomban miséznek.

Franciaországból érkezik az Eucharisztikus kongresszus egyik legérdekesebb vendége: Gairal de Sérézín lyoni jezsuita páter, a francia »radiesthésie« atyamestere. A radiesthésie, azaz a varázsvesszős tudomány Franciaországban ma egyike a legelterjedtebb tudományoknak. Két évvel ezelőtt alkalman volt beszélgetni Gairal de Sérézinnel, aki elmesélte, hogy a pécsi jezsuiták óriási térképet küldtek neki és kérték, hogy jelölje meg azt a pontot, ahol a legbőségesebben fakad az ivóvíz. Ő annakidején

pontosan megjelölte a helyet, megmondta, hány méter mélységben, milyen bőségben találnak vizet

és megmutatta nekem a pécsiek köszönőlevelét, mely bizonyítja, hogy minden adata pontos volt.

A páter szerint a varázsvessző tudományát minden ember megtanulhatja, mindenki kifejlesztheti önmagában ezt a hatodik érzéket, ha nem esett át nagyobb betegségen vagy idegösszeroppanáson.

Gairal de Sérézain legutóbbi leveleiben közölte velem, hogy eljön Budapestre az Eucharisztikus kongresszusra. Nemcsak azért örül — írja —, mert végre láthatja Középeurópa legkatolikusabb országának híres fővárosát, hanem azért is, mert reméli, hogy kutatásokat végezhet Budapesten, ahol annyi még felkutatásra váró rádiumos forrás akad.

Merényi József

Ordögüzés

Lugosról jelentik: Néhány hét óta »kódobáló szellemek« dolgoztak éjszaka Lalánc faluban. A falu bölcsei tanácskozássra ültek össze és megállapították, hogy a mind gyakrabban ismétlődő kódobálást Gheorghie Grozescu

elhunyt gazda »szelleme« okozza.

Végül is úgy döntöttek, hogy kimennek a temetőbe és megbosszulják a szellem támadását. A sírhoz érve kihantolták Grozescu holttestét, fejszékkel összevágták s a testrészeket újból elhantolták.

Márics tábornok, hadügy-miniszter Ankarába érkezett

Ankarából jelentik: Márics Ljubomir tábornok, hadügyi és tengerészeti miniszter tegnap délelőtt tíz órakor Ankarába érkezett. A török és jugoszláv zászlókkal feldisztett pályaudvaron Csakmak tábornagy, a török vezérkar főnöke, a tábornoki kar tagjai, a miniszterelnök képviselője és számos előkelőség fogadta Márics tábornokot. A kivonult zenekar a jugoszláv himnusz hangjaival fogadta a hadügyminisztert, aki az üdvözlések után az »Ankara Palace« szállóba hajtatott, ahol külön lakosztályt tartottak fenn részére.

Mindennek az új csomag-tartó az oka?

Petrovgrádról jelentik: A petrovgrádi járásbírószágon most tárgyalják Nemcsik Adámné és Nemcsik Janóné aradáci asszonyok bűnperét, akik ellen az volt a vád, hogy az aradáci országon megverték Karlik Zuza aradáci leányt.

A tárgyaláson a két asszony tagadta a vádat. Nemcsik Adámné elmondotta, hogy értesült arról, hogy férje, aki Petrovgrádon dolgozik, minden este kerékpárján egy leányt szállít haza. Eleinte nem adott hitelt a híreszteléseknek, amikor azonban látta, hogy

férje új csomag-tartót szerel fel a kerékpárra, gyanút fogott.

Elhatározta, hogy meggyőződik a hír valódiságáról és sógoránál lesbe állt az országúton. Amikor látta, hogy férje valóban Karlik Zuzát szállítja a kerékpár csomag-tartóján, megállásra kényszerítették és a leányt lelökték a bicikliről, de nem verték meg.

A bíróság mindkét asszonyt feltételesen 180 dinár pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet kihirdetése után Nemcsik haragosan ráförmedt a sértett Karlik Zuzára:

— Nem elég, hogy új csomag-tartót szereltem fel a kedvedért a kerékpárra, most még a feleségem büntetését is fizethetem.

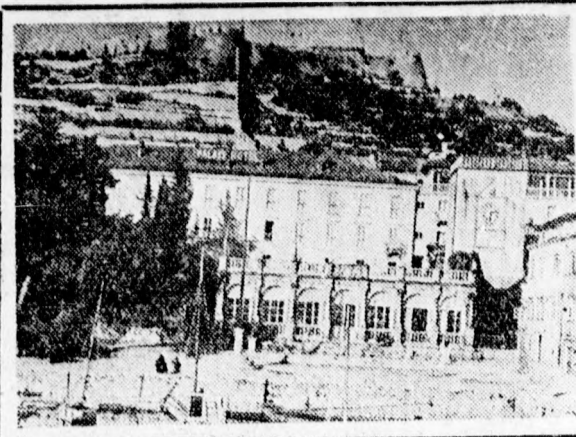
Egy szuboticiai kémény-seprő és a fivére követ-ték el a szentái betöréseket

Az utóbbi hetekben több vakmerő betörés történt Szentán. Ismeretlen tettesek április tizenegyedikén éjszaka felbontották a cseréptetőt dr. Borzaski Milivoj kórházi főorvos házában és behatoltak a padlásra, ahonnan száradó fehérneműket és gabonaféléket zsákmányoltak. Május kilencedikén Bukurov Milivoj gimnáziumi tanár lakásába az ablakon át hatoltak be a betörők, ugyanazon az éjszaka pedig Gyetvai Gergely gazdálkodó házában is kifosztották.

A szentái rendőrségnek sikerült kinyomoznia a betörők kilétét és minden letartóztatták Buza Rókus harminckilencéves szentái napszámost, akinél

a lopott tárgyak egy részét meg is találták.

Kiderült, hogy Buza Rókus fivérével, Buza Ferenc szuboticiai kémény-seprővel követte el a betöréseket. Buza Ferenc még idejében megneszlette a veszeltyt és letartóztatása előtt megszökött. A rendőrség köröző levelet bocsájtott ki ellene. Buza Rókus szerdán délelőtt a szuboticiai bíróság fogházába szállították.



HVAR

Hvar szigetén

PALACE szálloda

Előkelő szálloda, Dr. Avelini igazgató fűrdőorvos gondos vezetésében. A modern kényelem minden követelményének megfelelő. Tengerre nyíló terasszal, balkonokkal, 70 szoba, folyóvíz, központi fűtés, korszalon, teniszpálya, tánc, zene, vitorlás és evezősónakok. Mérsékelt árak. Enyhe klímája nyáron hasonlíthatatlanul kellemesebb tartózkodást nyújt, mint az olasz partvidék iklasztó hőszögű helyei. Szívesen küldünk tájékoztatót.

Nyolc hónapi fogházra ítélték Tanaszijevics volt kikindai rendőrfőnököt, a miomicai járás főnökét

Gyakovics Ljubisa volt kikindai rendőrségi tnök okirathamisításért három hónapi fogházat kapott

A kikindai törvényszék büntető hármas tanácsa tegnap délben hirdetett ítéletet Tanaszijevics Száva volt kikindai rendőrfőnök, miomicai járási főnök és Gyakovics Ljubisa volt kikindai rendőrségi tisztviselő bűnügyében.

A vádirat Gyakovics Ljubisát iskolai bizonyítvány hamisításával, hivatalos hatalommal való visszaéléssel és zsarolással, Tanaszijevics Szávát pedig zsarolással vádolta.

A vád indokolásában rámutatott az ügyészség arra, hogy Gyakovics Ljubisát 1930-ban elbocsájtotta a szuboticiai vasutigazgatóság, mire kérvényt adott be Kikinda városához, hogy a városi rendőrségen alkalmazák. Mellékelt bizonyítványt is, amely szerint Szmederevszka Palánkán hét gimnáziumot végzett. Ezenfelül többször pénzt zsarolt ki a kikindai nyilvános ház tulajdonosától, a kikindai kofáknál bevásárolt élelmicikkeket pedig nem fizette rendszeresen.

Tanaszijevics volt rendőrfőnököt azzal vádolta az ügyészség, hogy Frenkel Mátyás baromfiexportőrrel 1935-ben, amikor sürgősen

Németországba kellett utaznia és utlevelet kért, 5000 dinár kölcsönt követelt. Frenkel 2000 dinárt azonnal át is adott a rendőrfőnöknek és megígérte, hogy a 3000 dinárt Németországból való visszatérése után fizeti meg neki. Pécsvári Iréntől, Angelo Villa olasz baromfiexportőr kikindai fiókjának vezetőjétől szintén 5000 dinár kölcsönt kért a rendőrfőnök.

Pécsvári először csak 3000 dinárt adott neki, később azonban a 2000 dinárt is erélyesen követelte tőle Tanaszijevics.

A tárgyalás alkalmával a tanúk, illetve károsultak kijelentették, hogy Tanaszijevics kölcsönt kért tőlük. Pécsvári Irénnek megígérte, hogy havi 500 dináros részletekben fogja visszafizetni, Frenkelnek is megígérte, hogy részletekben visszafizeti neki a kért összeget. Évekig nem fizette azonban a részleteket, csak, amikor az ellene emelt vádirat jogerőre emelkedett, akkor adott Frenkelnek 1000, Pécsvárinak pedig 300 dinárt törlesztésül.

A tárgyalást igen nagy érdeklődés kísérte és a tegnapi ítélet kihirdetésére az érdeklődő közönség zsufolásig

megtöltötte a kikindai törvényszék nagy tárgyalótermét. A bíróság feszült csendben hirdette ki ítéletét:

Gyakovics Ljubisát bűnösnek mondta ki okirathamisítás miatt és három hónapi fogházra ítélte, a vizsgálati fogságban eltöltött egy hónapot és 25 napot beszámította a büntetésbe.

Tanaszijevics Száva volt rendőrfőnököt, miomicai járási főnököt bűnösnek mondta ki, mert hivatali minőségben kamatmentes kölcsönt vett fel és ezzel ajándékot fogadott el hivatali munkájáért, amit minden ellenszolgáltatás nélkül kellett volna végeznie. A bíróság Tanaszijevicsét a Frenkel ügyben 6 hónapi, a Pécsvári ügyben pedig 4 hónapi fogházra ítélte, de a két büntetést összevonta és összbüntetésként 8 hónapi fogházat szabott ki a volt kikindai rendőrfőnökre. Ezenkívül kötelezte az 500 dinár bírósági átalány megfizetésére.

Az ítélet kihirdetése után úgy az ügyész, mint az elítéltek és védőik bejelentették, hogy három napon belül terjesztik elő felelő beszédüket.

Vénusz-nyeremények

(ÖTVENEGYEDIK TABLAZAT)

- 1501. Kása József kereskedő-gépd Debeljacska 785: Aprópénztárca.
- 1502. Puskás Erzsébet Noviszád (Teod. Pavlovicsa 28): Finom manikűr uti készlet.
- 1503. Stein József szabó Szentá (Djüre Danicsicsa 4): Férfi hajkefe.
- 1504. Özv. Pfanu Jánosné Temerin: Finom manikűr utikészlet.
- 1505. Keszler Fridrich üveges, Vel. Kikinda: Férfi hajkefe.
- 1506. Oláh Pál Noviszád (Luja Bartua 55): Thermos utiüveg pohárral.
- 1507. Erdélyi József Martonos: Aprópénz tárca.
- 1508. Roksütz Mária háztartás-beli B. Palánka (Eisenhut Franja 199): Porcellán csésze tányérkával, arborit zsebpohár.
- 1509. Éter Péter cipész, Bácska Topola (Linderfalva): Képköret.
- 1510. Horváth Antal pincér Noviszád (Szava Vukovicsa 10): Képköret.

- 1511. Kiss Mihály Feketics: Porcellán csésze tányérkával, arborit zsebpohár.
- 1512. Dudás Károly staklar Kula: Aprópénztárca.
- 1513. Drozdik Imre esperes-plébános Ada: Képköret.
- 1514. Tóth Ferenc tanuló Noviszád (Ruska ul. 27): Aprópénztárca.
- 1515. Teodorovics Gyura órá és ékszerész Szombor (Pariska 13) Képköret.
- 1516. Korenics Teri Beograd (Knjeg. Ljubice 52): Bőr aprópénz tárca.
- 1517. Epling Péter harisnyakötő Bezdán (Vuka Karadzicsa 599): Ruhakefe.
- 1518. Bauer Róbert hivatalnok, Noviszád (Strazilovszka 6): Doboz »Nipp« szappan.
- 1519. Mókus István halász Titel (Knicsaninova 11): Aprópénz tárca.
- 1520. Knochl Jánosné Zmajevac (Baranja): Képköret.

- 1521. Sóti István gimn. tanuló, Szubotica (Palmoicseva 67): Aprópénztárca.
- 1522. Kiss Gábor sofőr Csantavir: Férfi hajkefe.
- 1523. Bársony Valéria varrólány Noviszád (Dudarszka 72): Doboz »Nipp« szappan.
- 1524. Pavlak Gyula kelmefestő és tisztító Szt. Becse (Fabrika Svile): Képköret.
- 1525. Ambruza Lajos Szt. Moravica: Aprópénz tárca.
- 1526. Terzin József borbély St. Kanizsa: Aprópénztárca.
- 1527. Németh Lajos tisztviselő, Noviszád (Ciril i Metod 31): Doboz »Nipp« szappan.
- 1528. Hám István nyug. csendőr Szrbobrán 1441: Bőr aprópénztárca.
- 1529. Szalma Mihály mechanikus, Petrovgrad (Dr. Tih. Osztójicsa 5): Doboz »Nipp« szappan.
- 1530. Szőke Mátyás Mali Idjos (Skolska ul. 202): Képköret. (Folytatjuk!)

Modern Stílus Szólid **Butorokat** tervez készít **GRAD butorüzer** 13 Nov. ul. 26 SZUBOTICA Telefon 6-30

A noviszádi autóbusz 30 utasa...

**A törvényszék előtt összeverődött tömeg meg akarta
lincselni a noviszádi erkölcsbotrány gyanúsítottját
Kiket rejtegetett magában a zsúfolt autóbusz?**

Tegnap délelőtt tizenegy óra felé nagy tolongás volt a noviszádi törvényszék előtt. Bármennyire is titokban tartották, a városban villámgyorsan terjedt el a hír, hogy 11 órakor kísérik be a törvényszék fogházába a harminc le-tartóztatottat, akiknek részük volt a napokban kipattant erkölcsbotrányban. Mintegy háromszázan verődtek össze az uton, azonban a rendőrség épülete előtt is nagy tömeg várta a pillanatot, amint kigördül a zsúfolásig telt autóbusz.

**A városon végigzugott az
»Uááá!« és Pfu! kiáltás.**

A rendőrök nem a leggyengédebben védelmezték az autóbuszt, az újságírók ellen pedig eddig soha nem észlelt szigorral léptek fel. Tizenegy óra után néhány perccel feltűnt a törvényszék előtt a várva-várt autóbusz. A gondosan lefűggönyözött kocsi-ba lehetetlen volt bepillantani. A rendőrség

amint látta a tömeg fenyegető magatartását, nem állította meg a kocsit a főbejáratnál, hanem a hátsó kapun teljesen behajtott az udvarba. A látványtól megfosztott várakozókból a méltatlankodás és az ismeretlen személyek elleni felháborodás egetverő hangon tört ki, egymást érték a kórusban kiáltott Uá!, Abcug! és Pfu! kiáltások. A rendőrség elővigyázatossága valóban nem történt hiába.

A tömeg lincselni akart.

Minden óvintézkedés és titkolózás ellenére is, amellyel a rendőrség eddig az ügyet kezelte, sikerült az egyik törvényszéki folyosói ablakból megszámlálni a vitézeket. Valamennyit nem lehetett felismerni, akik azonban elfeledték elfedni arcukat, abban a hitben, hogy teljes biztonságban vannak, azoknak nevei alább következnek.

Legelőször is álljon itt Popovics Szilvó beocsini nagykereskedő, aki a nyomozás tanúsága szerint 14 éves barátnője segítségével elcsalta lakására a 12 éves Annát s erkölcstelen merényletet követett el ellene. Branko Vasziljevet eddig csak mint jó cipészt ismerték a városban a Bulevárról, majd következett Fuksz speditőr, Dévics mérnök, Vujkovic elemi iskolai igazgató, Sztrajkov Milán, az Olimpia bár igazgatója, Milovanovic szücs a Pas'ceva uccából, Grkinics Száva vésnök, Nedeljkovics Pája pék, Vratics Gyorgye nyugalmazott t., Réba Márkó kereskedelmi ügynök, Smicik'ász Iván nyugdíjas, Bogdanovics Pája kovács, Teodoszjevics Bogoljub egyetemi hallgató. Török Károly kalapos. Vaida Imre asztalos, Damjanovics Makszim mészáros, Grünfeld Márkó pék, Zamilula Mojsze szőnyegkereskedő, Budisín Jóca téglagyáros, volt nemzetgyűlési képviselő és Poropát Mátkó villamos főellenőr és még vagy tizen, tizenketten, közöttük három nő is, akik kendővel takarták el arcukat.

Ezekben a percekben megszűnt a munka a törvényszéken. Az ablakokra hamarosan felfigyelő tömeg pillanatok alatt előzönlötte a folyosókat és ablakokat. Ugy csüngtek egymás hegyén-hátán, mint a denevérek De a hivatalnokok s hivatalnoknők sem akarták el mulasztani az érdekes jelenetet. A lármára azonban megjelentek a fegyőrök és kiűritették a törvényszéket, különben sem volt már semmi látnivaló,

az öregurak korukat meghazudtoló fürgeséggel iszkoltak be az ezuttal barátságos menedékké szolgáló fogházba.

Ez volt talán az első eset, hogy ideutalt lakók ilyen buzgalommal indultak el a bejárat felé. A falak azonban nem zárják el őket sokáig. Nemsokára találkozni lehet majd velük a törvényszék 69. számú szobájában a sárgára mázolt padon.

Papricsics vizsgálóbíró még ma, csütörtökön megkezdte a gyanúsítottak kihallgatását. Ugy a letartóztatottak, mint a szabadlábon élő hozzátartozók minden elképzelhető megtesznek, hogy az aférbe keveredett személyeket megmentsék, valahogy kimossák. Hogy miért, arra legjobban az alábbi paragrafusok felelnek:

A büntető törvénykönyv 278. paragrafusának 1. bekezdése sze-

rint mindazokat, akik erőszakkal, fenyegetéssel vagy csalással elcsábítanak éretlen leánygyermeket,

öt évig terjedő fegyházzal sújtják,

az esetben pedig, ha a leány még nem töltötte be 14. életévét,

a fegyházbüntetés tíz évig terjed.

A 273. paragrafus 1. bekezdése arról szól, hogy aki 14 éven aluli leány ellen erkölcstelen merényletet követ el, 10 évig terjedő fegyházzal sújtják, a 2. bekezdés szerint pedig, aki az ilyen éretlen lánnyal bárminő erkölcsatlanságot követ el, azokat előterjesztés szerinti büntetésben részesíthetik.

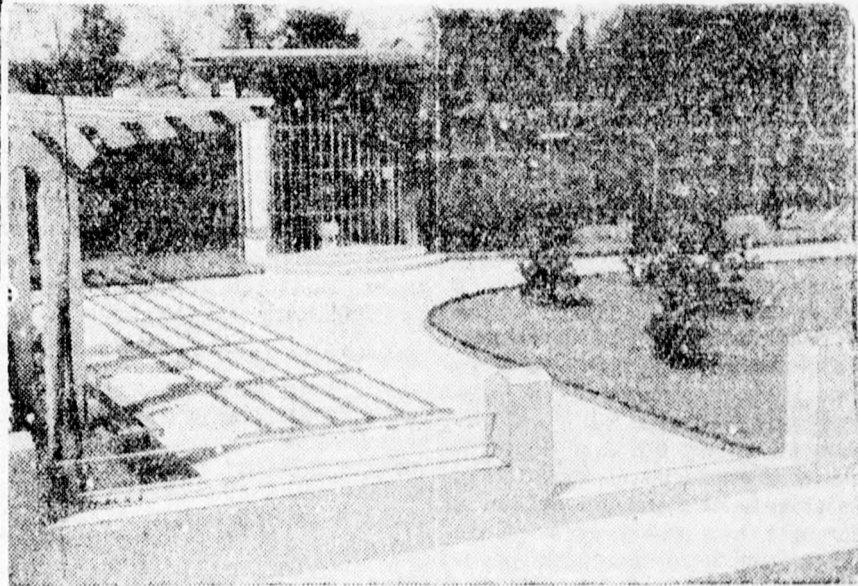
A kipattant erkölcsbotrányt leginkább érintő paragrafus azonban a büntető törvénykönyv 276. és 280. paragrafusa. Az első paragrafus arról is, hogy azt a férfit, aki a 14. évét betöltött, éretlen gyermekleány hiszékenységét kihasználja, legkevesebb hat hónapi fogházzal, az utóbbi paragrafus pedig

kerék tizesztendei börtönt ír elő annak, aki 18 éven aluli leányt becsutal meg.

Ezek a paragrafusok világosan bizonyítják, hogy mi vár azokra, akik végérvényesen bennmaradnak a botrányban, illetve akik ellen a gyanu beigazolódik,

„Dubrovnik” az új városrész Zágreb mellett

A legjobb pénzbefektetés háztelket vásárlók részére



Zagrebben a Makszimir mögött az ugynevezett „Dubrovnik” most parcellázott városrészben, Hribar ingatlanforgalmi iroda, Ilica 11; egy szép higienikus medencét épített, melynek vizét folyó év április 26-án a Higijenski Zavod felülvizsgálta és azt minden tekintetben alkalmasnak találta. A medence körüli rész parkirozott és bármely főváros díszévé válna.

A medence terveit cand. arch. Stanislav Fleischer, a technikai főiskola végzett növendéke készítette. A medence tervrajzait az építbizottság 3 jutalommal díjazta. Nagysága 465 m² és annak építése 75.000 dinárba került. A közeljövőben megkezdik az új tér kiépítését, mely 3000 m²-rel nagyobb lesz, mint a Jelacsics tér Zagrebben.

Az Ingatlanforgalmi iroda Németországból 175.000 dinárért egy Diesel motoros hengert rendelt, mely 3-4 héten belül meg is érkezik és így az utak kiépítését akadálytalanul megkezdhetik.

Főhívjuk azoknak a polgároknak a figyelmét, kik építeni óhajtanak, erre a most megnyitott új parcellázott területre, ahol már több száz zagrebi lakos, köztük 12 orvos és 250 magán és köztisztviselő vásárolt már házhelyet.

Tőkepénzesek, kik pénzüket a legjobb befektetéssel akarják kamatoztatni, vegyenek háztelket „Dubrovnik — Zagreb mellett” városrészben, mert 1. Biztosítják a tőkét, mivel semmi sem olyan biztos, mint a föld. 2. Mivel Zagreb lakosságának száma napról napra növekedik, a telkek és ezzel a házak ára is emelkedik. 3. Ez a befektetés sokkal jobban jövedelmez, mintha bankokban helyeznék el tőkéjüket.

Fővilágosítással szolgál:

Parcelacija „HRIBAR”, Zagreb, Ilica 11.

Az államhajózási vállalat Uszkok hajójának kapitánya felelős a baranyai sötétségért

**Három hónapnál hosszabb idő is eltelt, amíg Zmajevác
és Batina ismét kap villanyáramot**

A bezdáni villanytelep az elmúlt évben kábelt fektetett a Duna fenekére, hogy Baranyát ellássa villanyárammal. A munkálatok elvégzése után a múlt év október 20-án megindult az áramszolgáltatás Bezdanból Baranya részére.

Hónapokon keresztül zavartalanul kapott villanyáramot Zmajevác és Batina, míg ez év május 1-én egyszerre megszakadt az áramszolgáltatás. A folyamhajózási vállalat Uszkok nevű hajója ugyanis Bezdan közelében

tilos helyen horgonyt vetett és a horgony eltépte a kábelt.

Külön szerencsének mondható, hogy nagyobb szerencsétlenség nem történt ez alkalommal.

Farkas Andor, a bezdáni villanytelep tulajdonosa hatósági bizottság kiküldését kérte annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség a kárért. Farkas kérésére hat tagú szakszerű bizottság jött Bezdanba és hat napig dolgozott, sőt Beogradból még két buvárt is hozattak, hogy

megtalálják a széttepett kábelt. Ez azonban nagy nehézségekkel járt, egyrészt, mert a Duna medre itt helyenként 23 méter mély, másrészt pedig azért, mert a viz sodra olyan erős, hogy a Duna fenekére leszállt buvárokat egyszerűen elsodorta. Végül mégis sikerült a kábelt megtalálni és a bizottság megállapította, hogy erővel tépték szét. Ilyen körülmények között bebizonyítottak tekinthető, hogy

a kábelt az Uszkok hajó horgonya tépte ketté, amiért a hajó kapitánya felelős.

A kábel kijavítását azonnal megkezdtek, de ez valószínűleg három hónapig is eltarthat, úgyhogy a baranyai községek három hónapig nélkülözni lesznek kénytelenek a villanyvilágítást.

Farkas Andor most kártérítési pert indít az állami hajózási vállalat ellen, mert az Uszkok hajó kapitánya a horgonyt tilos helyen történt kiveiesével ilyen súlyos kárt okozott.

SZINHÁZ-FILM

A kulai »Szőkik az asszony« nagy sikere Novivrbászon

Szombaton este Vrbászon szerepelt a Kulai Iparosdalárda műkedvelő gárdája Kardos Antal: „Szőkik az asszony” című felvonásos operettjét mutatta be. Vrbász közönsége, mely előtt már más alkalommal is fellépett operettekkel a kulai műkedvelő együttes, sajnos nem tanúsított kellő érdeklődést, azonban még így is szépszámu közönség lelkes tapsai jutalmazhatták a szívvel-lélekkel művezien alakító műkedvelő szerepeket. A szereplők legtöbbször megígérték, hogy az a nagy haladás, ami gyakori szerepléseik eredménye, a tökéletesség határáig tüzelte őket.

Nagyszerű hangjával és kifejező játékával szinte kimagaslott közöttük Csányi Dezső, akinek megjelenését és távozását színpadi jeleneteiben a köz-

zönség felzúgó tapsai fogadták. Mellette a főbb szerepekben Konecz Mihály, Katacsics Ferenc, Katacsics Ferencné és Gazda Anci részesültek a közönség részéről elvitathatatlanul meleg elismerésben. Ami kifogás énekükkel kapcsolatban tehető, az jórészt a zenei kíséret rovására írható. A három éves kis Koró Zsuzsika táncbetétei és mézeskalácskatona alakítása elragadóan kedves ötlet volt a rendező részéről. Akárcsak a kis esőpáncsot, ugyanolyan gyakori ismétlésre hívta a függöny elé a közönség szünni nem akaró tapsa a hat görli is.

A kisebb szerepek alakítóit a megérdemelt sikerhez minden elismerésre méltán járultak hozzá.

Vasárnap megismétlik Szentán a Csavargólány előadását

A második előadás még fényesebb sikert aratott, mint az első

A szentai Kis Szent Teréz énekkar rendezésében most adták elő másodszer a Csavargólány című kitűnő Erdélyi-operettet, amely, bár az első előadás is óriási sikerrel pergett le, minden eddigi sikert felülmúlta. A nézőteret zsufolásig megtöltötték az érdeklődők és szüntelen tapsokkal jutalmazták minden egyes szereplőt. Nagy dicsőretet érdemel Rácz Szabó János, aki Kakuzsi szerepébe beugrott és a meglehetősen nehéz szerepet olyan kitűnően játszotta meg, hogy az becsületére vált volna mindenkinek.

A szereplőkről külön-külön nem lehet megemlékezni, mert hamar kifognánk a dicsőre jelzőkből. Annyit bizonyos, hogy ilyen nagyszerűen sikerült előadás, ily kitűnően játszó együttest már régen nem látták Szentán. A sikerhez nagyon sokban hozzájárult a felerősített zenekar, amely ezuttal kielégítette a legkényesebb izlést is. Az előadást vasárnap délután megismétlik, a helyarákat jelentékenyen leszállítják.

Gyermekelőadás Mólón

A móli állami népiskola magyar tantervű osztályának tanítóikora vasárnap nagyon szép és kedves gyermekelőadást rendezett a Varga-féle vendéglő újonnan épült nagy színháztermében.

A gazdag műsor részletekben a következőképp folyt le: Az iskolai életből vett egyfelvonásos színdarabok: 1. Vera és a betűk; 2. Iskola kerülő; 3. Le az órákkal; 4. Vig barátok; 5. Előkelő vendégek; 6. Gombosó gyermekek. — Táncok: 1. Leányok mesélnek; 2. Tengerészek; 3. Ukrajnai néptánc nemzetiségekben; 4. Kozák tánc; 5. Kis vörös ördögök tánc; 6. Cica és Maca. A bemutatott műsor számaiból betanították Erdélyi Imre és Telecsky Borivaj tanítók, Csardi Katalin apácanővér, Balja Stefánia és Nerandzsics Sztójánka tanítónők.

Ugy a színdarabban, mint a táncszínművekben közreműködött gyermekek gyönyörűen töltötték be szerepüket. Egyes, bátor fellépésükkel, kecses mozgásukkal magas nivóra emelték előadásukat.

A műsor egyes számait a közönség zúgó tapsvihara tomboló tapsorkánná alakult tetszésének megnyilvánulásával meg kellett ismételni.

Általános dicsőretet érdemelnek az egyes darabok betanításáért a tantestület felsorolt tagjai, mert ezzel nemcsak fáradtságos munkájuk eredményében gyönyörködött a közönség, hanem a tanítók tanúbizonyosságát tettek pedagógiai tudományukról is a szereplők megfelelő kiválóztatásával. A remek előadás kedves élményt szerzett a közönségnek.

Az előadás befejeztével Radonits Novák szép beszédben köszöntö meg

a közönség megjelenését. Záradókul Varga Lajos tartalmas beszéddel mondott köszönetet egy a közönségnek, mint a részvevő gyermekek szüleinek.

A magyar KIE egyesületek együttes ünnepéje Pacsiron

A pacsiri Református Keresztény Ifjúsági Egyesület vasárnap nagy ünnepséget rendezett, amelyen közreműködött a feketicsi, moravicai, rumenkai és a maradéki KIE egyesület is. Az ünnepélyt este tartották meg a református templomban amelyet az érdeklődő hívők teljesen megtöltöttek. Székely Sándor maradéki lelkész nagy beszédében foglalkozott a zsolttárakkal és örömet fejezte ki, hogy a most készülő jugoszláviai református zsolttáros könyvbe főképpen a régi zsolttárdallamok kerülnek be.

Utána Bertók Lajos, a feketicsi KIE titkára előadást tartott »Hogyan mentünk meg az ifjúságot« címmel. Majd a KIE egyesületek tagjai különféle Ady, Remenyik és Arany költeményeket szavaltak. Különösen szépen szavalt Józsa Ferenc (Feketics), Bancsi Eszti (Rumenka), Kiss Mariska, Csányi Zsófia, Gulyás Mária és Német Mária (Pacsir). Nagy Eszti (Rumenka) a »Keresztények ébredjünk« című halleluját énekelte. Utána gyülekezeti ének volt, majd Sipos Mihály pacsiri lelkész imájával végződött az ünnepély.

Énekhangverseny Petrovoszelén. A sztáribceei járási tanítók dalárdája vasárnap nívós számból álló hangversenyt rendez Petrovoszelén.

A közönség részvétlensége miatt nem tarthatták meg a királyi gárdazenekar noviszádi Strauss hangversenyét

A királyi gárda zenekara szerda este Strauss hangversenyt hirdetett Noviszádon, amelyet Johann Straussnak hasonló nevű unokaöccse, különben jónévű bécsi karnagy vezényelt volna. A város hirdetései oszlopain megjelentek a hangverseny plakátjai, az újságok is irtak a készülő hangversenyről, a közönség azonban mintha nem vett volna tudomást az egész rendezésről, mert elővételben összesen 10, szóval tíz jegy kelt el. Ezekután természetesen

le kellett mondani a hangversenyt, amelyet a közönség teljes érdektelensége miatt nem lehetett megtartani.

A Strauss-hangverseny elmaradása

sa Noviszád kulturatívójának legszomorubb bizonyítványa. Igazolja azt a tény, hogy ha a város hangversenyt látogató közönségének zömét alkotó része valamilyen eseménytől érthető okoknál fogva távol tartja magát, akkor az a hangverseny halálra van ítélve. Több ízben volt alkalmunk tapasztalni a hangversenyt rendszeresen látogatóknak, de különösen a rendezőknek, hogy Noviszádon a legtöbb esetben csak nagy erőfeszítéssel lehet megtölteni a hangversenytermet.

Ezekután igazán nehéz beszélni a noviszádi zenei kulturáról, mert ahol a királyi gárda Strauss hangversenyére összesen csak tíz ember kíváncsi, ott nincs zenei kultúra.

Harmadszor is nagy sikert aratott a Sárgapitykés közlegény előadása Sztáribecsen

A sztáribceei Római Katolikus Iparos legényegylet kitűnő műkedvelő gárdája vasárnap délután harmadszor hozta színre Erdélyi Mihály Sárga pitykés közlegény című három felvonásos zenés operettjét. A közönség ezuttal is teljesen megtöltötte az egyesületi othon nagytermét. A közönség sorában nagyon sok vidéki foglalt helyet.

A szereplők most is nagyszerű alakítást nyújtottak, a közönség többször lelkes óvadásban részesítette őket, valamint néha és ének jelenetét megújírtatta velük. Mint értesülünk, a nagy sikert elért színdarabot negyedszer is előadják Sztáribecsen. Az egyesület vezetősége tárgyalást folytat több vidéki egyesülettel az együttes vendég szereplése ügyében.

Magyar színdarabot írt Shaw a „Pygmalion” című szcenáriumába

Londonból jelentik: Bernard Shaw, a 82 éves világhírű angol író öregkorára felesapott szcenárium-írónak. A „Pygmalion” filmfelvételeit most készítik az egyik angol filmgyárban és Shaw most egy egészen új részt írt hozzá, amelynek a

középpontjában egy magyar áll.

Bernard Shaw Kárpáthi Sándornak keresztelte el a személyt, aki a Pygmalion főszereplőjének, a nyelvianárnak a legjobb tanítványa. Shaw úgy állítja be Kárpáthi Sándort, mint aki harmán nyelvben beszél és így nélkülözhetetlen a londoni diplomáciai testületben. Egy nagykövet estéjén Kárpáthi is jelen van, amikor a nyelvianár kis proletár tanítványát, Elsa Doollitelt, mint híres személyiséget akarja bemutatni. Kárpáthi nyomban mestere segítségére siet és kijelenti, hogy a lány nyilván előkelő magyar családból származik, mert

csak a magyarok tudják igazán tökéletesen elsajátítani az angol nyelvet.

Akik látták a jelenetet, azt mondják, hogy Shaw egyik legkitűnőbb alkotása Kárpáthi Sándor alakja.

Szombaton este hangverseny lesz Novivrbászon. Freund Péter hegedűművész és Freund Teréz zongoraművész szombaton este a novivrbázi Greifenstein-szálló nagytermében hangversenyt adnak.

A moravicai iskolai Vöröskereszt előadása. A sztramovicai tantestület vasárnap este husz számból álló nívós programmal rendezte Vöröskereszt-napját. A Kaszinó nagyterme zsufolásig megtelt közönséggel s az iskolás gyermekek tanítóik vezetésével és rendezésében a legnagyobb siker jegyében szerepeltek. — Az estét Pavicevics tanító nyitotta meg államnyelvű üdvözlő beszéddel, majd Bologh Klára tanítónő magyarul üdvözölte a jelenlevőket. Majd az iskolás növendékek énekkara a himnuszt énekelte el, utána pedig több szavallat, ének és tornagyakorlatokon kívül színdarabok és jelenetek következtek, mint „A Krivaja sportklub nuszulása”, Anyák napja, Kaviés, Édesanyám is volt nákem, Anyai szó, Egyetlen védő. A nagszámu közönség úgy a rendező tantereket, mint a szereplő növendékeket lelkesen ünnepelte.

Apróságok

Erika Morini, a világhírű hegedűművész, aki ellen mint emelkedetes születési tartásdíjkeresetet indítottak, Budapestre érkezett.

Az 1938-39-es szezon igen nagy szenzációja lesz, hogy Chaplin elkészíti első teljes hangosfilmjét. Már aláírta szerződését. Barátai unszolására írta alá a megállapodást az United Artists filmgyárral erre a filmre amely egy muzsikusról fog szólni.

Fedák Zsuzsának, a Mánás Miska Marosjának ezülvárosából, Beregszászból hozott üzenetet tegnap négy Budapestre érkezett beregszászi, akik kezükben egy-egy beregszászi virágcsokorral köszöntötték be az óbudai Kiszaludy Színházba, ahol most a Mánás Miskát adják. Miután azonban tegnap már a délelőtti folyamán künn lögt a tábla, amely közölte, hogy az óbudai Kiszaludy Színház esti előadására minden jegy elkelt, a négy beregszászi vendéget csak úgy tudták elhelyezni, hogy az inspekción tüzoltást és az inspekción orvos a kedves vendégeknek átengedték helyeiket.

Hunyadi Sándor „Bors István” című darabjából film készül.

A Lengyelországban hangversenykörúton résztvevő szegedi egyetemi énekkar Lembergbe érkezett. A pályaudvaron Weigel lengyel egyetemi tanár üdvözölte a szegedi dalosokat. Az énekkar pénteken este hangversenyt adott. A hangversenytermet zsufolásig megtöltő közönség lelkesen ünnepelte a szegedi egyetemi énekkart.

SPORT

Olasz-jugoszláv válogatott mérkőzés Genovában

— Mi lesz vasárnap? —

A jugoszláv válogatott futballesapat Lengyelország és Románia legyőzése után, vasárnap minden eddiginél nehezebb feladat elé kerül Genovában, ahol az olasz válogatott lesz az ellenfele. Olaszország a futballban igen előkelő szerepet játszik, négy évvel ezelőtt megszerezte a világbajnokságot s az idei világbajnokságnak is egyik favoritja. Ez a körülmény teszi olyan fontosá a vasárnapi mérkőzést, amelyet a szépen fejlődő jugoszláv futballnak a forró olasz földön kell megvívnia. A jugoszláv csapat ma indul utnak a románok ellen szerepelt összeállításban még Pozzói olasz szövetségi kapitány együttese még ismeretlen.

A noviszádi alszövetség első osztályában vasárnap befejeződik a bajnokság. Műsoron az április 3-ról elmaradt forduló szerepel a következő mérkőzésekkel: Noviszádon Radnicski—Makabi és NAK—mitrovicai Gragyanszki, Sabácon Mácsva—Vojvodina és Palánkán Szloga—ZsSK. Teljes bajnoki forduló lesz a második osztályban és az ifjúsági bajnokságban is.

A szuboticei alszövetség szuboticei

esoportjában megkezdődött a nyári szünet, amit barátságos mérkőzésekkel fognak kitölteni. Most vasárnap a ZsAK az oszjeki Szláviát látja vendégül. A vidéki első osztályban a szombori Sport—kulai JSK mérkőzés kerül lejátszásra, a B-esportokban pedig a sorsolás a következő: Szomborban ZsAK—sztanicsi Szloga, Novivrbászon Gragyanszki—Hajduk, Topolán JAK—Krivaja, Csantaviren CsAK—Vrb'szi SC, Szivácon Sziváci SC—Crvenkai SC, Szentán Radnicski—Merkur. Bácskogradistén BAK—Szlávia és Sztarakanisán Szloga—Obilics.

A petrovarádi alszövetség legfontosabb mérkőzése Vrsacon lesz, ahol az otthonában veretlen Dusan Szilni fogadja a bajnokságra törő jabukai Jugoszláviát.

A magyar nemzeti bajnokság vasárnapi műsora a bíróküldés feltüntetésével a következő: Budafok—Ferenyváros Vogel, Hunyvária—Budaj 11 Uivári, Phöbus—ETO Fenyő. Kispeszt—Boeskaí Vass, Nemzeti—Taxisok Fehér, Elektromos—Ujpest Klein Árpád és Szeged—Törökves Boronkay.

Áldozócsüörtörökön újra játszik Novivrbászon a beográdi Jedinsztvo és a szuboticei ZsAK a Dulcis jubileumi serlegéért

Vasárnap Borovón az SK Batával mérkőzik a Dulcis

A novivrbázi cukorgyári csapat husvétkor ünnepelte fennállásának 10 éves jubileumát, melynek mindkét napján folyt a küzdelem a két serlegért. A döntő küzdelemben a beográdi Jedinsztvo ligacsapat került össze a szuboticei ZsAK-kal. A játékidő utolsó percében 2:2 volt az eredmény, amikor az utolsó pillanatban kornert ért el a Jedinsztvo, melyből tisztá helyzetből gölt ért el. A bíró sípja megszólalt, azonban nem a gól megítélésére, hanem egy másodperccel a labdának hátlóban kikötése előtt a mérkőzés végének jelzésére. Hosszas és szenvedélyes vita után a küzdőfelek elfogadták a bírói ítéletet és sorsolással a ZsAK-nak jutott a serleg. A két jónévű csapat azonban az eldöntetlen eredményből nem tudta a közönséget meggyőzni, hogy melyik a jobb s ezért a Jedinsztvo indítványára még egy találkozóért kértek Novivrbászra, hogy sem-

leges pályán és semleges közönség előtt küzdjenek az elsőbbségért.

A Dulcis vezetősége a két csapat részére újabb serleget tűzött ki díjjal s ezért fog folyni a harc, mely nagyszéru és élvezetes sportprogramot ígér, hiszen már a husvétai mérkőzés alkalomával, amikor hideg, esős és szeles időben kitartó és lelkes közönség gyönyörködött a két csapat játékában, bebizonyította a két csapat, hogy játéka nem mindennapi. A mérkőzést május 26-án, esütörtökön délután 5 órai kezdettel játsszák a Dulcis zsilipi pályáján mérsékelttel felemelt helyárok mellett. Előmérkőzésül a kulai JSK a Dulcis-szal negyed 4 órai kezdettel barátságos mérkőzést játszik. — Vasárnap, május 22-én Borovón vendégerepel a Dulcis és a Bata SK-nak lesz ellenfele. Az enapra elhalasztott OSC—Dulcis mérkőzés lejátszására alighanem május 29-én kerül sor.

Rövid sport hírek

Az első feccke, Brazília válogatott csapata megérkezett Cherbourgba. A 20 tagból álló brazil együttes azért érkezett ilyen korán, hogy ideje legyen megszokni a világbajnokságig az itteni éghajlatot.

A debreceni Bocskal május 26-a után több mérkőzésből álló svédországi portyára indul.

Május 21-én, kedden, Beograd—Temesvár városközi ifjúsági mérkőzés lesz Beogradban. A beográdi alszövetség kapitánya nagy zavarban van, mert a főiskolai hatóságok kizárással fenyegetik a futballozó diákokat.

A szarajevói Szlávia—zagrebi Konkordia ligamérkőzést, a genovai válogatott mérkőzés ellenére is lejátszzák vasárnap. A JNSZ engedélyezte a mérkőzést, mert a válogatott csapataba egyik egyesület sem ad játékos.

Az angol Davis-cup csapat, amely a hét végén a jugoszláv csapattal mérkőzik, kedden este megérkezett Zagrebba. Az angol csapat hozzájárult ahhoz, hogy a mérkőzés utolsó napja vasárnap legyen, noha Angliában vasárnap semmiféle sportot nem szabad üzni.

A noviszádi Vojvodina katolikus püfisköd két napjára Kikindára kapott meg hívást.

Az apatini Tri Zvezde fegyelmi bizottsága egyévi játéktalálommal sújtotta Szayer Józsefet, mert betegségre hivatkozva nem jelent meg egy barátságos mérkőzésen, de ugyanakkor pénzért más csapatban futballozott. — Krómer József, a Tri Zvezde titkára, lemondott a szuboticei alszövetségben viselt igazgatósági tisztségéről.

Ellenfelet keres a sztáribecsei Gragyanszki. A sztáribecsei Gragyanszki vasárnapra ellenfelet keres. Az egyesület a katolikus püfisköd ünnepék alatt nyitja meg új pályáját. Ez alkalommal mindkét napon vendégül látja jobbképességű elsőosztályú csapatot. Megkeresések Milovánov Neca intőző eméire küldendő.

A Nemzetközi Olimpiai Bizottság brüsszeli ülésén tudomásul vette az előkészítő bizottságnak azt a határozatát, hogy a tokiói olimpiát 1940, szeptember 21—október 8 között rendezik meg.

„Ellenfelet keres a palánkai Szloga. A bácskapalánkai Szloga, amely a noviszádi alszövetség bajnokságában első helyet foglalja el... ezt a meglepő mondatot olvassuk a szuboticei napilap szerdai számában. Mit szól ehhez a Vojvodina, NAK, ZsSK, Radnicski és Mácsva, amelyek mind a Szloga előtt vannak a bajnoki sorrendben?

Bíróküldés a szuboticei alszövetségben. A vasárnapi mérkőzésekre egyébként a szuboticei alszövetség bíróbizottsága a következő bírót delegálta: oszjeki Szlávia—ZsAK Krausz, szombori Sport—kulai JSK Radovanovic, szombori ZsAK—Szloga László, VSC—Gragyanszki Tönköly, Hajduk—Krivaja Mihok, Crvenkai SK—CsAK Feisz, szentán Radnicski—Merkur Rudics, Bácskogradistei AK—Becsei Szlavija Sovljanszki, szuboticei Bohemia—Radnicski Boros, krszturi Jedinsztvo—Radnicski Ivanov, monostori Dunav—Krnayjai SK Metz.



A tekező sport hírei

Uj vezetőséget választott a sztáribecsei Borbély klub. A sztáribecsei Borbély a napokban tartotta évi tisztújító közgyűlést Hornyák István elnöklete alatt a Maénd-főle vendéglőben. A régi vezetőség jelentésének meghallgatása és elfogadása után az új vezetőség az alábbiak szerint alakult meg. Elnök Milovánov Miladin, alelnök Risztics Rádó, titkár Szökő József, pénztáros Uarík Antal, ellenőrök Szerda András, Beretka Géza, I. kapitány Lehoeki János, II. kapitány Major Károly, választmány Simon Károly, Ganzsír József, Trifunovic Szlavkó, Rauch János, Arutszki Zsiva, Haska János, pótagok Velicki Jovica és Hornyák István.

A noviszádi Vénec összes játékosait kériük, hogy ma este jelenjenek meg a Fülöp-pályán edzésre és a sztáribecsei kirándulás megbeszélésére. — A vezetőség.

A sztáribecsei Zanatlia vezetőségét ezuton értesít a noviszádi Vénec, hogy a csapat vasárnap délben érkezik Sztáribecseire és a mérkőzést félhárom órai kezdettel akarja lejátszani.

KÜLFÖLDI TÖZSDEZÁRLATOK

A dinár árfolyama. Budapest 7.15—7.70, Prága 64.80—65.20, Berlin 5.63—5.67, London 218.

Zürich. Beograd 10, Páris 12.25 háromnegyed, London 21.77 háromnegyed Newyork 433.25, Brüsszel 73.80, Miláno 23.075, Amsterdam 242.50, Berlin 176.10, Bécs (schilling) 56, Prága 15.28, Varsó 32.70, Bukarest 3.25.

Tőzsde

A Prizad visszavonul a buzapiacról

A privilegizált kiviteli társaság a következő közlést adta ki:

Az elmúlt év novemberétől kezdve az országban a buza árak a belföldi keresletre és kínálatra való tekintettel úgy alakultak, hogy a belföldi árak a Prizad által megállapított árak felett mozgottak. Ez ugyanakkor történt, amikor az irányított árak az említett időben 25—65 dinárral a liverpooli paritás felett voltak. Felévnél hosszabb ideig tartott ez az állapot és azt bizonyítja, hogy

az országban a buzaár független a világ többi részében kialakult buzaártól.

Bizonyítja azonban azt is, hogy az országban már nem mutatkozik olyan buzamennyiség, amely meghaladná a belföldi szükségletet.

Ilyen körülmények között a privilegizált kiviteli társaság nem kerülhet olyan helyzetbe, hogy intervenció vásárlásokat eszközöljön. Így az irányított árak feleslegessé válnak és mivel a Prizad működését az árak irányítására korlátozták, a kiviteli forgalom lebonyolítása után, ami ebben a kampaányban már nem jöhet számításba — a társaság visszavonul a piacról.

NOVISZADI TERMÉNYTÖZSDE

Buza 78—79 kgos 2%-os bácskai, Noviszád és Szombor környéki és közép-bácskai 234—236, felsőbácskai 235—237 bácskai tiszai 236—238, tiszai uszály 238—240, bégai uszály 236—238, felsőbánáti 228—230, délbánáti 226—228, szerémi 232—235. **Arpa,** 63—64 kgos bácskai és szerémi 170—172.50. **Zab,** 180—185. **Tengeri,** bácskai 118—119, bánáti 114—115, indiai paritásban 118—119, Duna, Tisza 115—117. **Buzalisz,** bácskai és bánáti állomásról nullás gg és g 327.50—337.50, kettős 307.50—317.50 ötös 287.50—297.50, hatos 267.50—277.50 hetes 237.50—247.50, nyolcas 127.50—132.50. Szerémi és szlavóniai állomásról nullás gg és g 325—335, kettős 305—315, ötös 285—295, hatos 265—275, hetes 235—245, nyolcas 127.50—132.50. **Buzakorpa** jutatsákokban bácskai 115—117.50, szerémi 112.50—115, bánáti 110—112.50. **Fehérbab** bácskai és szerémi 2%-os zsák nélkül 200—202.50. **Sertészszir** 25 kílós kannákban bruttó nettóért 1350—1370. Irányzat: nyugodtabb. Forgalom: közepes.

SZOMBORI TERMÉNYTÖZSDE

Buza, bácskai, Szombor környéki 230—232.50, bácskai 230—232.50, szerémi 232.50—235, szlavóniai 235—237.50, felsőbácskai 232.50—235, bánáti 230—232.50, felsőbánáti 235—237.50, Tisza, bácskai uszályból 240—242.50, Tisza, bánáti uszályból 240—242.50, csatornai lajórakomány 237.50—240, bégai hajórakomány 237.50—240. **Z-b,** bácskai vasut 180—185. **Arpa,** bácskai 63—64 kgos 170—175, szerémi 63—64 kgos 170—175, bácskai tavaszi 67—68 kgos 195—200, baranyai tavaszi 195—200. **Tengeri,** bácskai vasut prompt 118—120, szerémi vasut prompt 118—120, bácskai júniusra 118—120. **Buzalisz:** Nullás gg és g 340—350, kettős 320—330, ötös 305—315, hatos 280—290, hetes 250—260, nyolcas 130—135. **Korpa,** prompt 125—130. **Sertészszir,** új nagyhordókban 13.75—14.75, új középhordókban 13.75—14.75, új kishordókban 14.25—15.25, kannában bruttó nettóért 13—14. **Füstöltzalonna** 13—14, sózott zalonna porfa és hasalja nélkül 12—13. Irányzat: kukorica barátságosabb, buza lanyhább. Forgalom: 37½ vagon.

KÖZGAZDASÁG

A dunai államok gazdasági együttműködése

Szó sem lehet zárt kartellról — Bulgária is csatlakozna — Olcsóbb az amerikai buza Dubrovnikban, mint a bácskai

— Saját munkatársunktól —

Az »Anschluss« lezajlása óta, a dunai és a balkán államokban egyre jobban előtérbe kerül az a gondolat, hogy a dunamenti agrárállamoknak elsőrendű feladatuk, lenne az együttműködéshez és az európai piacok felé irányuló kivitelük egységesítéséhez szükséges alapot megteremtteni. A gondolatot elsősorban Magyarországon élesztik és Jugoszláviában, Romániában is tudnak róla, hogy a magyar kormány, a közeljövőben megújítandó kereskedelmi szerződések tárgyalásánál erre nézve kezdeményező lépéseket készül tenni. Mértékadó helyen szerzett értesülésünk szerint azonban még koraiak azok a beográdi és ezeknek nyomán más lapokban is napvilágot látott hírek, amelyek már most tudni vélik, hogy a magyar-jugoszláv-román gazdasági együttműködés tervét már a közeli hetekben tárgyalják. Ugyanazon a helyen szerzett információink alapján azt is megírhatjuk, hogy ez az együttműködés, legalább a kezdetben, csak informatív jellegű lehet, és szó sem lehet arról, hogy a három állam mezőgazdasági, állatkereskedelmi szervezetei

kivitelét irányító zárt kartell elé ma még valósággal elháríthatatlan deviza, vám és kontingens kérdések tornyosulnak. Teljesen együttesen haladó együttműködésről, egységes eladásról, állandó árszabályozásról csak akkor lehetne szó, ha az érdekelt három állam erre nézve, meglévő kereskedelmi szerződéseik eddigi évtizedes alapelvét megváltoztatná, sőt a mezőgazdasági termékeket importáló államokkal mindhároman egy séges kereskedelmi megállapodásokat is kötnének. Ha elvben mindez tetszetős is, gyakorlatban pedig egy ily szoros együttműködésnek jelentős eredményei is lennének. A mai kétoldalú kereskedelmi szerződéseknek korábban az ily megállapodások kötése majdnem lehetetlen. Amily előnyöket jelentene, egyéb vonatkozásban azonban minden bizonnyal ma még kikerülhetetlen nehézségeket is okozna. Az együttműködés kezdetét

egy állandó információs szolgálat szervezése jelentené,

amelyet a három állam külkereskedelmi szervezeteinek állandó kiküldöttjei irányítanának, anélkül, hogy ez a szolgálat a három állam külkereskedelmének szabadságát a legkisebb mértékig is korlátozná. Az egymást kölcsönös informálás elsősorban

az árpolitikára, az új piacokon való egymással konkurrálás kikerülésére, egységes minőségek és típusok megállapítására szorítkozna. Mindez idővel azt is eredményezhetné, hogy új kereskedelmi szerződések kötése előtt, a három állam hivatalos kereskedelmi és kiviteli szakértői megállapodnának abban is, hogy negyedik állammal szemben közös érdekek szertárnak el s egyik sem kíván majd a másik terhére jobb árakat, nagyobb kontingenseket, kedvezőbb fizetési feltételeket vagy a kiegyenlítésnek kedvezőbb lebonyolítását, ami az utóbbi időben sokszor zavaró is volt. Míg az egyiknek exportköveteléseit kliring útján rendezték, addig a másik bizonyos cikkekért devizákat kapott.

Komoly tervként merült fel az is, hogy a három állam mellé, a gazdasági együttműködés jelentősebb tétele érdekében, Bulgáriát is csatlakozásra szólítanák. Ezt a tervet

Jugoszlávia és Magyarország máris magáévá tette,

Románia a terv iránt egelőre nem mutat nagyobb érdeklődést.

Érdekes, hogy a magyar, a jugoszláv és a román állatkiviteli cégek minden hivatalos vagy félhivatalos kezdeményezés nélkül, már huzamosabb idő óta együttműködnek. A most lezajlott budapesti nemzetközi mintavásár alkalmából ezt az együttműködést tovább fejlesztették, így főképpen az olasz piacokra, ahol a közelmúltban a három állam állatkereskedelme olyan élesen konkurrált egymással, hogy az az olasz huzamot egyenetlenné tette. Ma már az olasz importőr egységes árakkal, közös állatkereskedelmi szokványokkal találkozhat, sőt, előfordult az is, hogy az egymással érdekelt államok cégei, nagyobb tételeket közösen szállítottak. Ez a példa nagy hatással volt a

három állam mezőgazdasági termékeket exportáló szerveire is és bizonyosra vehető, hogy ha például sikerült volna az együttműködést a kenyérmagvak kivitelében is megteremtteni, nem fordulna elő az a helyzet sem, amiről most hallunk, hogy a buza árának hirtelen felszökése folytán, magyarországi gabonacégek azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy

délamerikai kenyérmagvakat importálnak,

Az amerikai buza ára a drága fuvar, vámot is beleértve, még mindig legalább tíz százalékkal olcsóbb, mint a középsúlyú tiszavidéki buza. Tudunk arról is, hogy egy beográdi gabonakereskedő cég, egy rotterdami üzletbarátjától ajánlatot kapott az Egyesült Államokból származó buza vételére, amely, az adriai kikötőkben valóban olcsóbb, mint ha a Bácskából szállítanánk például Dubrovnikba vagy Kotorba. Ab adriai kikötő az amerikai buza körülbelül 6 és negyed hollandi forint, ami körülbelül 170 dinár, a vám mintegy 60 dinár, kirakás további 5 dinár, ami azt jelenti, hogy az amerikai buza Dubrovnikban 235 dinárba kerülne, míg ma duna-tiszai búzát Dubrovnikba 255—260 dinárral ajánlanak.

»»»«««
□ A Dráva jobb partján olajat keresnek. Beogradban nemrég hat millió dinár alaptőkével megalakult a »Panonia« részvénytársaság. A társaság a Dráva jobb oldalán, azon a területen, amelyre Pasics Rádának van koncessziója, olajat fog keresni. Azt hisszük, hogy a kutatás eredménnyel is fog járni, mert a Dráva bal oldalán, Magyarországon naponta 8—12 vagon nyers naftát nyernek a földből.



(64)

— Oh Jarosinszky — szólt kétségbeesetten Paulovna — én nem értem önt... a végtelenségig kíváncsivá tesz. Istenem, hisz ön sokkal többet tud, amint én sejtettem!

— Az istenért hercegnő — szólt Jarosinszky — beszéljünk nyugodtan! Gondolja el tehát az egészet úgy, hogy az öreg Nikorovot egy kétségebeesett ember gyilkolta meg, aki saját magát és másokat akart ezzel megmenteni. Tegyük fel, hogy a fia Iván, tényleg ártatlan! Elképzeli tehát, hogy a földkerekségén akadna ember, aki önként jelentkezne, hogy ezzel egy ártatlant megmentse?

Paulovna egy ideig hallgatott, majd ekkép felelt:

— Magam sem hiszem, hogy akadna ilyen, mert nem igen volna annyi akaratú benne, hogy előálljon és ezzel az ártatlant megmentse. Ha azonban a gyilkos egy olyan férfi, akinek van bátorsága, úgy nem fog ingadozni afelett, hogy szabadságát és életét feláldozza azért, hogy egy ártatlant megmentse attól, hogy a börtönben szynlődjön!

Jarosinszky elszántan állott fel helyéről.

— Hercegnő — szólt a fekete lovag — ön úgy beszélt, mint ezt az igazságszeretete megkívánta! — Ön ítéletet mondott most egy ember felett... és legyen nyugodt... Nikorov Iván... rövid idő alatt szabad ember lesz!

— Jarosinszky — kiáltá szinte önkívületben Paulovna — ön tudja, hogy ki a gyilkos?... Oh köszönöm önnek ezt az őszinte vigaszt!

— Ne köszönje még hercegnő — felelé Jarosinszky — ki tudja, vajjon nem fogja-e megbánni szavait?

— Soha!
Jarosinszky azonban a fejét rázta.

— Hallgasson reám Paulovna hercegnő — folytatá a fekete lovag — holnap reggel Nikorov Iván el fogja hagyni a dubnói börtönt és visszatér az ő Hajnalkájához, akivel együtt önnek a lábaihoz fog borulni, hogy jóságát megköszönjék, mert... az igazi gyilkos még ma este jelentkezni fog a bíróság előtt!

Paulovna félelmes sejtelemről izgatva ugrott fel:

— Irgalmas Isten... Jarosinszky... mit jelentenek e szavak. Ön... ön az?..

— Az öreg Nikorov gyilkosa — szólt közbe Jarosinszky — én vagyok! Hígyje el azonban hercegnő, hogy nem maradhatott volna életben és én nem tehettem másképp, mert féltettem szabadságomat... ő kiküldte a rejtékhelyemet... így hát kénytelen voltam lelőni őt!

— Szent Isten...
— De hercegnő, önnek mégis igaza van — folytatá Jarosinszky — kell, hogy olyan emberek is legyenek, akiknek van elég bátorságuk, hogy tettüket bevallják! Ilyennek érzem magamat én is és be fogom bizonyítani Iván ártatlanságát, nem akarom, hogy ő ártatlannal én helyettem szenvedjen!

Paulovna e szavak hallatára zokogva egy székbe rogyott. Az a gondolat, hogy ő mondott ítéletet Jarosinszky felett, akit ő szíve minden dobbanásával szeretett, szinte örületbe kergette.

— Nem... nem... ennek nem szabad megtörténnie — kiáltá Paulovna hercegnő felugorva helyéről, átkarolva Jarosinszky nyakát. — Irgalmas Isten... ez nem lehet... inkább pusztuljon el Nikorov Iván... az egész világ... de Jarosinszky... ön itt marad!...

— Lehetetlen — felelé Jarosinszky, gyengéden eltelve magától a hercegnőt — az ímént pártatlannal és őszintén hallottam az ön szavait, de most már a barátnő beszélt önből! Nem hercegnő, nem maradhatok, sőt köszönöm önnek, hogy a helves utat megmutatta, amelyet választanom kell és meg fogom fogadni tanácsát!

— Jarosinszky... vezérünk...

te jelentkezni akarsz — kiáltá a percben Benjamin doktor — az Istenért ne tedd... légy irgalmas velünk és maradj velünk!...

Benjamin doktor mindnyájuk nevében beszélt, mert társai nem voltak otthon.

De kinyílt az ajtó és az egész kis csapat hazaérkezve, belépett a toronyszobába.

Mind együtt voltak most. Mihály, a kövér Szeverin, Szőke, Korzakoff, a tanító és Ludovika.

— Oh, vendégünk van — kiáltá Korzakoff őrnagy, amint a hercegnőt meglátta, mélyen meghajlva magát előtte, akit ő még Pétervárról ismert.

Paulovna barátságosan kezét szorított Korzakoffal, míg a többiek is üdvözölték a hercegnőt.

Benjamin doktor azután elmondta nekik a fekete lovag szándékát.

Mintha egy torokból jött volna, úgy kiáltottak fel mindnyájan fájdalmasan, körülvéve Jarosinszkyt.

— Jarosinszky — kiáltá Szőke — a kötelességed, hogy bennünket megóvjai, ha te elhagysz bennünket, úgy mindnyájan elvesztünk!

— Barátaim, hallgassatok meg — vette át a szót Jarosinszky, kezét feljűk nyujtva — amit tenni akarok, azt lehetetlen megmástani, ha továbbra is büszkén akarom fejemet hordani! A föld alá kellene bujnom szegyenemben, ha magam helyett a szerencsétlent hagynám szenvedni ártatlannal!... Nem, ez nem fog megtörténni!... Nikorov Iván szabad lesz, mert az igazi gyilkos jelentkezni fog! Res-

A spekuláció hajtotta fel közel 260 dinárig a buza árát

Jugoszláviában a buza ára kétszerese a világgiaici árak

A buza ára a múlt hét végén elérte a 260 dinárt. Olyan magas ár ez, amely mindenkit meggondolásra kell, hogy késztesse. E héten ugyan már ellanyhult kissé a buza piac és ennek következtében az urak is esőkkenek, azonban mégis érdekes foglalkozni azzal a kérdéssel, hogy mi okozta a buza drágulását.

Gazdasági tényezők általános nézete szerint a buza drágulását egyedül és kizárólag a spekulációnak köszönhetjük.

A múlt hét végén a felsőbácskai falvakban 260 dinárt kellett a malmosoknak egy mázsa buzáért fizetniük, ugyanakkor, amikor a buza világgiaici ára 125 dinár volt.

Vagyis Jugoszláviában a buza-terme országban a buza 108 százalékkal drágább, mint a világgiacon.

A spekulánsok, akik nagymennyiségű buza felett rendelkeznek, azt hiszik, hogy a buza árának mesterséges felhajtása 70 millió dináros hasznot jelent számukra.

Ez azt is jelenti azonban, hogy a fogyasztó közönség zsebéből hetven millió dinárt lopnak ki az uzsorások legveszedelmesebbjei, az élelmiszeruzsorások. A spekulánsok 10.000 vagon buza eladásával remélik elérni a 70 millió dináros hasznot.

A buza spekulatív felhajtása következtében természetesen a mal-

mosok is kénytelenek voltak a liszt árát emelni, ami viszont a kenyérrak kialakulására volt végzetes hatással.

Ma a fehér kenyér a városokban átlag 4 dinárba, a falvakban pedig három és fél dinárba kerül. Ez természetesen csak a buzatermő vidékekre vonatkozik, mert a passzív területeken másfél dinárral drágább a kenyér.

Ennek az a következménye, hogy a passzív vidékek szegény lakossága teljesen beszüntette a buza-lisztből süített kenyér fogyasztását és ismét kukoricalisztből készítenek maguknak kenyeret.

A buza áremelkedésére jellemző, ha a mostani helyzetet amárciusival összehasonlítjuk.

Március 9-én a Prizad a buza árát 160 dinárra szállította le, ugyanakkor azonban a buza piaci ára 180 dinár volt. A múlt hét szombatján pedig 250-260 dinárt fizettek a bácskai falvakban a buza mázsjáért.

KI SPEKULÁL A BUZAVAL?

A nagy közönséget természetesen igen közelről érdekli az is, hogy kik azok, akiknek a drága kenyérrel köszönheti, vagyis kik spekulálnak a buzával és hajtották fel az árát. Egyesek szerint nem áll az, mintha az országban nem lenne elég buza. Ezek azt állítják, hogy buza még van bőven, ha nem is a kereskedőknél, hanem a nagy-

gazdák raktáraiban. A gazdaközönség anyagi helyzete a földművesvédő rendeletek következtében erősen megjavult, úgyhogy a buzát nem kénytelenek piacra dobni, hanem visszatartják arra az időre, amikor értékesítése nekik a legjobban megfelel.

A kukorica jó ára, az állat-hizlalás jövedelmezősége, az ipari növénytermelés kifizetődő volta és a földműves-adósságok rendezése az ország egyes vidékein spekulációra készítette a nagygazdákat. Visszatartották a buzát, amelyből nem került elég a piacra és így az árak rohamosan emelkedtek.

Amikor a buza mindenhol elérte már a 250, sőt egyes helyeken a 260 dináros árat és attól kellett tartaniok, hogy megindul a külföldi behozatal, egyszerre csak jelentkezni kezdett a buza a piacon. Ennek következtében természetesen az árak kissé lanyhulni kezdtek és ma már mindenhol 250 dinár alatt áll a buza ára.

Az áresés azonban még nem elég nagy és ezért a gazdasági körök, de különösen a fogyasztóközönség érdekeit védő intézmények felvetik azt a gondolatot, hogy a buza behozatali vámját vagy teljesen meg kell szüntetni, vagy lényegesen leszállítani, mert ma különként egy dinár a behozatali vám,

ami főoka a buza és ennek következményeként a liszt és kenyér drágulásának.

A beográdi Politika tegnapi számában szintén követeli a buza behozatali vámjának leszállítását

vagy eltörlését, mert az ország nagy többségét képező fogyasztó közönség érdekeivel nem egyeztethető össze a buza indokolatlan árdragulása.

A liszt drágulása miatt a beográdi pékek tegnap újlag fel emelték a kenyér árát, a fehér kenyérért 4.50, a félfehérért 4, a barnáért pedig 3.50 dinárt kérnek különként. A beográdi pékek egyébként ígéretet tettek, hogy többet nem emelik a kenyér árát, mert a liszt, illetve buza többet nem fog emelkedni.

ROHAMOSAN CSÖKKEN A LISZTFOGYASZTÁS

A buza árának csökkenésével kapcsolatosan szakkörökből a következő felvilágosítást kaptuk:

A buza árát a lisztfogyasztás csökkenése törte meg.

A mai buza árak mellett a hatos liszt nagybani ára 270 dinár, ugyanakkor, amikor a kukorica mázsjáért 115-120 dinárt fizettek. Amikor a liszt árra ennyire emelkedett, a passzív területeken egyszerre a minimumra csökkent a liszt kereslet és emelkedett a kukorica kereslet. Ennek következtében emelkedett a kukorica körülbelül tíz dinárral. Ez a körülmény igazolja, hogy a passzív területek ilyen áru lisztet nem tudnak fogyasztani és kénytelenek más a buzalisztet pótló anyagot vásárolni.

A passzív területen a kukorica lisztet kicsinyben két dinárért, a hatos lisztet pedig három és fél dinárért adják.

Jugoszlávia e szegény vidékén élő lakosság még a két dináros kukorica árat is alig tudja megfizetni,

remélem azonban, hogy még nem veszett el minden és én még visszatérhetek hozzátok! Az Isten is segítségemre lesz!

— De Jarosinszky hisz akkor végünk van, ha tudni fogják, hogy ki vagy?

— De nem fogok mint Jarosinszky László a börtönbe menni, mert akkor tényleg elvesztem, mert lehetetlen lesz így megszábadulnom! Ha azonban hamis név alatt fogok mint gyilkos jelentkezni, akkor csak úgy fognak elbánni velem, mint a többi fogolylyal. Legyetek tehát mindnyájan nyugodtak és remélem, hogy sikerülni fog a dubnói börtönből kiszabadulnom!

E szavak némileg megnyugtatták Jarosinszky társait, csak Paulovna kételkedett abban, hogy képes lesz magát kiszabadítani.

— Mialatt én távol leszek tehát — folytató a fekete lovag — addig Benjamin doktor lesz a helyettesem. Ő fog titeket vezetni és ha őszintén szerettek engem, úgy őt szívesen fogjátok helyettesemül látni és parancsainak engedelmeskedni!

A rablók mindnyájan belenyugodtak Jarosinszky ajánlatába, mert Benjamin doktort mindnyájan egyformán szerették.

Jarosinszky ezután a hercegnő felé fordult, aki még mindig őszintén ült a széken.

— Hercegnő — suttogá Jarosinszky föléje hajolva — térjen magához! Csak nem hiszi, hogy mi ez életben utoljára látjuk egymást? Én bízom az Istenben és remélem, hogy az a barátság, a-

mely önhöz köt engem, a jövőben még csak erősebb lesz, mert megismertem az ön nemes lelkét!

— Jarosinszky... ne hagyjon el minket — kiáltá zokogva Paulovna — kérem önt... könyörgöm, maradjon itt!...

— Nem lehet... lehetetlen!

— Hát mi lesz velünk, ha őnt mégis...

— Fejezze csak be hercegnő — folytató Jarosinszky — ha én mégis a hatóság áldozatává leszek! Akkor Paulovna hercegnő látni fogja, miképp hal meg Jarosinszky László! Most pedig kérem önt hercegnő, hagyjon magunkra, mert az ön jelenlétében nem tudom nyugodtan a kellő előkészületeket megtenni!

Paulovna felállt.

A többi rablók Benjamin doktor körül csoportosulva éppen azon tanakodtak, hogy miképp tudják majd Jarosinszkyt a börtönből kiszabadítani és nem vették észre, amint Jarosinszky a hercegnővel elhagyva a szobát a titkos folyosóra lépett.

Paulovna itt hirtelen lehajolt és még mielőtt Jarosinszky megakadályozhatta, megcsókolta kezét.

Egy percel később a hercegnő mögött becsukódott az ajtó, míg Jarosinszky visszatért társaihoz.

46. fejezet.

A DUBNÓI FOGHÁZ

A dubnói fogház épülete nem a városban volt, hanem körülbelül öt percnire észak felé az utolsó házaktól.

Régebbi időkben vár volt, amely a helység védelméül szolgált, de az idők folyamán nem felelt meg a haladó kornak és a kormány arra használta fel, hogy mindenemű foglyokat a földalatti pincehelyiségekbe rejtsen.

Az épület egy kis dombon állott, amely két oldalán egy kis folyócska által volt határolva, amely azonban az idők folyamán kiszáradt és csak tavasszal és télen telt meg vízzel az árok.

Mindenki nagyon jól tudta, hogy a szürke falak mögött minő borzalmas dolgokat rejtenek.

Akkortájt Oroszországban a rendtelenség és züllöttség uralkodott. Néhány neves ember, akik urak voltak, uralta a helyzetet.

Szélteben szörnyű dolgokat beszéltek a dubnói börtönről, ahol a rendőrkapitány volt a parancsnok, aki maga is a börtönépületben lakott.

Igaz, hogy Verseggin, a rendőrkapitány, nem vont meg magától semmit, sőt ellenkezőleg, ha egyedül rajta mulott volna, úgy a börtön épületét valószínű paradicsom má tette volna.

Mert ha az ember a két őrségen keresztül haladt, ami csak kellő igazolás mellett történhetett és az udvarba ért, akaratlanul is csodálkozva állott meg, mert meglepő kép tárult elé. Ahelyett, hogy láncra vert foglyokat látott volna az ember, ahelyett, hogy a foglyoknak borzasztó és kínos helyzetéről szerezhetett volna a belépő meggyőződést, egy jól ápolt virágos és veteményes kert tárult

a szemlélő szeméi elé, amely közvetlenül a fogházépület mellett volt és amelynek közepén a rendőrkapitány háza állott.

És Verseggin a rendőrkapitány nem sajnált semmi fáradságot. Korra reggeltől késő estig megláncolt rabokkal dolgoztatott kertjeiben, sőt maga is nagyon gyakran jelen volt, hogy az öröktől a munka menetele felől érdeklődjék.

A börtön egyik oldalán tehát a rendőrkapitány épülete terült el a kerttel. Az épület baloldalán pedig több csinos ház állott, amelyekben a fogház magasabb rangú hivatalnokai laktak. Ezeknek is elég jó dolguk volt, pláne ha Versegginnel jó viszonyban voltak, ami megalázkodás, engedelmeség és hallgatás által elérhető volt.

És bizony nagyon gyakran adódak elő esetek, amire hallgatni kellett, mert a rendőrkapitány valószínű zsarnok volt, aki a legkegyetlenebbül elvágta annak az utját, aki bátorságot vett magának, hogy ellene fellépjen.

Ez a hely azonban még nem volt a tulajdonképpeni börtönudvar. Ha azonban a hivatalnokok házain az ember keresztül haladt, csak akkor juthatott a börtön udvarára, amelynek néma csendje és magasra nyuló szürke falai rémülettel töltötték el a belépőt.

A kevésbé veszedelmes rabok a fogház emeletein voltak elhelyezve, ahol a rendőrkapitány mindenféle munkával látta el őket.

(Folytatjuk)

hogya dináro
Ez
liszt
A mal
keztéb
sárlása
nem le
nagy
buzájú
za
azonb
a csök
vásáro
vábbi
beigaz
a buza
kat, a
gasra
fogyas
ben le

□ Le
goszlá
ország
nyiség
lignitet
lehet-e
amint
tanak.

□ A
folyam
lete sz
los árfe
kező: 1

□ A
ba» ha
vü lux
érkezet
létrejtő
jugoszl
jzasi v
körül
névü l
Trieszt
el, tegn
Konstan
kikötők
rök és
tott Ko
ratnak
donitan
Lovceser
séggel
rosban.

□ A
szerezt
torgyár
jét 30
felhatal
szükség
je az a
évi mé
lom me
hasznot
dinárt
vagyis

□ Az
tele. Az
ciusába
be, ol
még ne
csak 90
nyoz e
hogy m
szeg 12
millió
pénztár
vártak.

Javitá

hogyan tudná hát a három és fél dináros hatos lisztet venni.

Ez okozta azután azt, hogy a liszt elhelyezés lehetetlenné vált. A malmok viszont ennek következtében beszüntették a buza vásárlását. Így a piacra kerülő buzát nem lehetett eladni, úgy, hogy a nagy gazdák, akiknek még van buzájuk, kénytelenek voltak a buza árát leszállítani. Tekintettel azonban arra, hogy a malmok még a csökkenő buzaárak mellett sem vásárolnak buzát, úgy annak további áresése várható. Ily módon beigazolást nyert az, hogy maga a buza törte meg a túl magas árakat, amikor olyan hihetetlen magasra szökött fel, amely mellett fogyasztása az ország nagy részében lehetetlenné vált.

»»»□«««

Lehet-e benzint előállítani a jugoszláviai barnaszénből? A németországi Leune-Werke nagyobb mennyiségű jugoszláviai barnaszén és lignit hozatott, hogy megvizsgálja, lehet-e belőle benzint nyerni úgy, amint a német barnaszénből előállítanak.

A francia frank hivatalos árfolyama. A pénzügyminiszter rendelete szerint a francia frank hivatalos árfolyama május 31-ig a következő: 100 frank egyenlő 135 dinárral.

A jugoszláviai »Zetszka Plovidba« hajózási társaság »Lovcsen« nevű luxusgőzöse tegnap Konstancába érkezett. A balkán államok között létrejött megegyezés értelmében a jugoszláviai »Zetszka Plovidba« hajózási vállalat megindította a Balkán körüli hajózást. A társaság Lovcsen nevű luxusgőzöse, amely Velence és Trieszt érintésével Szusákból indult el, tegnap megérkezett a romániai Konstancába. A Lovcsen a jugoszláv kikötőkön kívül az albán, görög, török és bolgár kikötők érintésével jutott Konstancába. A balkáni hajójáratnak turisztikai szempontból tulajdonítanak igen nagy jelentőséget. A Lovcsent tegnap nagy ünnepélyességgel fogadták a román kikötővárosban.

A rakoviciai motorgyár megkötözte alaptőkéjét. A rakoviciai motorgyár 15 millió dináros alaptőkéjét 30 millióra emelte fel, egyúttal felhatalmazta az igazgatóságot, hogy szükség esetén hatvan millióra emelje az alaptőkét. A motorgyár múlt évi mérlege 848 millió dinár forgalom mellett 1.6 millió dinár tiszta hasznot mutatott fel, amiből 1.050.000 dinárt fizet ki a részvényeseknek, vagyis 7 százalékot.

Az állampénztár márciusi bevétele. Az állampénztárba ez év márciusában 1.148.5 millió dinár folyt be, olyan hatalmas összeg, amire még nem volt példa. A költségvetés csak 909.1 millió dinár bevételt írszoz elő egy évre, ami azt jelenti, hogy márciusban az előirányzott összeg 126.33%-a folyt be, vagyis 239.9 millió dinárral több volt az állampénztár bevétele, mint amennyit vártak.

A tenisz sporthoz jó RACKET kell!

Mielőtt vásárolna, okvetlenül tekintse meg kitűnően felszerelt TENISZ-osztályomat

Truppel Béla
Noviszád

Javítások, behuzások vállaltnak

APRÓHIRDETÉSEK

egy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1— dinár, NAGY BETUS 2— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12— dinár. Hirdetéseket a másnapi lapra délután 3 óráig, szombton déli 12 óráig vesszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli

ELADÓ

Fűszerüzletberendezés jókarban lévő, eladó. Ugyanott kirakat és bejáratú ajtó rolóval. Petrovaradin, Zrinjskoga 62. 3062

Egy bérlet-kertészet viszontbérletben, kedvező feltételek mellett azonnal átadó. Érdeklődni Bednárz kertészetben Szlara Kanjiza. Ugyanott nemesített rózsafák, olesón kaphatók. 2782

Motorkerékpár 250 ccm. olesón eladó. Földesdy lakatos, Kralja Petra II. 48., Noviszád. 3081

HAZ, adómentes, az állatpác közvetlen közelében vendéglőnek vagy kisebb gyárnak nagyon alkalmas, beépített uccai front 25 méter, mély 34 méter, ivóvízzel és szőp kerítél eladó. Érdeklődni Dunavska u.3, a szabónál 2971

Motoroktat kerékpárakra, 60 köbcentimétereseket olesón eladok. Kérjen ingyenes árjegyzéket. Bratya Sziákity. Zemun, Bezsanijszka ul. 42. 2992

Citrén, jó karban, négy új gummival, olesón eladó. Odzaci, Kralja Aleksandra 21. 3010

Elsőrendű vályog 1000 darab 130.— dinárért kapható. Cim a kiadóban. 3993

Motorkerékpár „Mätsches“ angol gyártmány, 500 ccm. nagyon jó karban eladó, esetleg kisebb gépért elcserelem. Huth György, Noviszád. Gospodara Jovana Obrenovića 14. (Vrág Kert.) 3084

Eladó egy használt Hoffher morszoló, 4 lyuku, motor nélkül, olesó áron. Joó Benjamin, Debelyacsa, kb. 470. 3080

Szív, vese, ideg
(idegesség, izgatottság, gyenge idegek, túlhevültség) női katarusos és ideges zavarok (fehérfolyás, érzéketlenség) átmeneti időszak nőknél és férfiaknál (klimatéria), máj, gyomor, hó, neml gyengeség, zavarok (általános és ideges tünetek), véredénytelmesedés, belső fehély (cukorban, esz szb.) betegségeit eredményesen gyógyítja

Radenska gyógyfürdő
(Maribornál)
Kérjen prospektust

Könyveket, kottákat és mindenféle irodai felszerelést vásároljon az ujonnan megnyílt

„Slavia“ könyvkereskedésben
Szubotica, Aleksandrova ul. 9.

Tavaszi szezonban

TILSITI SAJTOK
HAJNAL sajtúzet, Subotica
Krupezevicseva ulica.

SIESSEN Szenesnél
kerékpárt választani
Nagy választék!
10.000 dináros baleselbiztosítás



Arhimandrita Rajicsa 5. számú ház 1490 dinár havi jövedelemmel 130.000 dinárért eladó. 3035

Jóforgalmu belvárosi trafik betegség miatt átadó. Engedély kapható. Cim a kiadóban. 3055

Debelyacsán, május 22-én, vasárnap délután 2 óraker nyilvános árverésen haláleset miatt eladják a Mohácsy Gyula féle vendéglőt, a Nagy-uton, az állomással szemben, teljes berendezéssel és modern tekepályával. 3079

KERESLET

Megvétele keresünk jókarban lévő 800—1000x300 mm. kombinált hengerszöket. Ugyanott egy 21" a kombinált hengerszök eladó. Reinholz malom. Szenta. 3016

Fodrásznöt, aki a viz-, vas- és villanydolálásban járatos, azonnal felveszek. Radosovics fodrász, Baeska Palánka. 3059

Elárúsítónő felvétetik. Szerbül, magyarul és németül beszélők előnyben. Davidovac Bogoljub, Noviszád, Kralja Petra I. 18. 3091

Fodrásznöt, viz-, vas- és villanydolálót keresek. Safarikova 8., Noviszád. 3086

Mindenes asszonyt, ki jól tud főzni, azonnal felvesz Dániel, Dudarszka 53., Noviszád. 3037

Keresek nőtlen fiatalembert házi szolgának, azonnali belépésre. Brittig József, Noviszád, Kralja Petra I. 22. 3038

Jóházból való 4 középiskolát végzett fiu elektrotechnikai tanoncnak felvétetik Neurohr Elemér, Noviszád, Kralja Petra II. 84. 3077

Munkásfiukat felvesz „Arborit“, Noviszád, Kralja Petra II. 21. 3078

KÜLÖNFÉLE

Használt butorokat, varrógépeket, Wertheim-kasszát állandóan vesz-elad hívásra házhoz megy: Keller, Carinszka 15. Noviszád.

DR. FILIPON CREME
a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ara helyben 12—, vidéken 14.— dinár. Apoteka Kuchler, Vrsac. 2174

POLOSKAT garancia mellett kintünk. Telefonhívásra azonnal házhoz megyünk. Araink szolidak! Zavod za dezinekciju, Radulovic, Beograd, Pašiceva 2/1. Telefon 20-639. 1664

Hotel „Imperial“, Sztrai Bece. Bérlo: Rumpf Antal. Elsőrendű ház minden kényelemmel. Izletes konyha, kiváló italok, gondos kiszolgálás. Utazó urak találkozóhelye. Pompás árnyas kert, nagy nyári terras az uccán. Tánc és cigányzene. Társaság. Hangulat. 2711

Városi Mozi - Subotica

Csütörtöktől—vasárnapig

Marlene Dietrich és Robert Donat
grandiózus filmje, a

SZENVEDÉLY

A círi Oroszország, Szibéria, a világháboru, a kémekek harca, a nagy forradalom, lélekzetelőítő kalandok, mindent elsőpr szerelem — ez a

SZENVEDÉLY

KORDA SÁNDOR gyárának nagy filmje
Elsőrendű kísérőműsor!
Előadások kezdetek: 4, 6:15 és 9 óraker

Öcskavasát, használt gépeket, használt fémeket vesz-elad Jeremié Branumir Raszka ulica 37. Noviszád.

Super Dollina fényképezőgép megérkezett. Kapható: Foto Vajda, Noviszád, Zselyezniczka 32. 2046

BIZTOS HATASU, szaplóelleni krém, fényvédő puderral együtt Din. 30.— Gonda Parfümerija, Szenta. 2797

Előnyomda-berendezést legújabb rajzokkal legolesóbban szállít Gelbstein Albert, Szenta, Bácska. 2809

HÖLGYEK! Tartóshulámot, divatfrizurát, hajföstést csináltassanak Schäg szalonban. Új cím: Ilje Ognjanovicsa 16. Tanurdztes-ház mögött. 2934

BEOGRADBAN, Jaksity ueca 4. alalt fehér kávé kifüvel 2.50 dinár. Farbi Mlekara. 3009

Tartós ondolálás villannyal, gözzel. Hajának szine és fénye esodás marad. ha parafinos olajpakkol'st ABRAHAMNAL végeztetü garanciával. Szubotica, Zmaj Jovin trg 1. Napló mellett. 156

SULFOTALC koloidkén gyögpuder, a fénylő zsüros arebört napok alatt hamvassá, fűdév teszi. Orvosok ajánlják. Kapható szaküzletekben. Postán szöküldü 25.— dinár ellenében Blum gyögszertár Szubotica, főpostával szemben. 6

Kerékpárokat kedvező részletfizetésre. Speciális kerékpárjavító műhely Dufás mehanikus, Szubotica, Jelasicseva 9. 236

Bequem wandern viel schauen

und immer ohne Sorge um den Wagen im 2. Lr. BMW-Kabriolet verurlichen Sie ihre künftigen Reisen! BMW 2.4 oder 3 Liter mit 2 oder 4 Türen, dazu der unverwundliche, starke BMW-Motor, begeisterte Fahrer, zsholten und größtmögliche Fahrbequemlichkeit. Sie sollten sich die Gelegenheit zu einer Probefahrt nicht entgehen lassen.



Vertreter

AUTOMOBILSKA RADNJA

„VELAUTO“

BEOGRAD, ZORINA UL. 90—92.
TELEFON 22—030.

Figyelem! BUTOROK
modernizálása, épütel-munka, új modern berendezést legújafányosabbau készít

Háme Ferenc műbutorasztalos
Szubotica, Vojnic Tosinica ul. 7.

Hölgyek!

La Jeunesse

svájci speciális krém
a legtokéletesebb
szépségápolási
szer!

Ara: eredeti csomag 90.- dinár
» nagy » 70.- dinár

Noviszádon kapható a
„SOA” drogériában

Főképviselet:
„SANA” K. D.
BEOGRAD, Lisinskog broj 6.

Megnyílt

Hotel „ASTORIA”
BEOGRAD

Teljesen új, elegáns, 6 emeletes,
a vasúti állomással szemben.

Legmodernebb komfort
— Szolid árak —

Elsőrendű kiszolgálás,
fürdő, telefon, lift stb.
— Ismeri személyzet —

BANKBETÉTKÖNYVEK — RÉSZ
VÉNYEK — 3%-os földműves KÖT
VÉNYEK stb.
CORSJEGYEK az állami osztály-
sorsjátékokra legkedvezőbb feltételek
mellett kaphatók a

„Poverenje”
iroda utján
Noviszád, Kralja Petra I. u. 17.
Telefon: 32—91.

A SZTARAKANJIZSAI
CSODAKUT
iszapfürdőjében

biztos
gyógyulást
találnak a
rheumában szenvedők

Szénsavas fürdőjében
a szívbetegék világűrű
pezsgőfürdőjében pe-
dig legkellemesebb és
legbiztosabb fogyókú-
rát írhat

Kérjen prospektust. Interurban telefon 5



Pansio „Nevenka”

NOVI-VINODOL
50 méterre a fürdőtől, 14
szoba folyóvízzel, terasszal.
Az étkezés a teraszon. Kítü-
nő konyha. Prospektusok.

HOTEL „Esperanto” SELCE



Ideális nyaraló hely elsőrendű mo-
dern komforral. Közvetlenül a ten-
ger partján, saját stranddal, nagy
napos terasszal. Szobáiban folyóvíz

Hotel „PARK” Hvar

a város legszebb helyén, ujonnan
átalakítva, minden szobája napos
és kilátással a tengerre. Házi és
külföldi konyha. Elismerően leg
jobb napozó terasszal. Saját kert-
tel, melyben a délszak minden nö-
vénye megtalálható. Információt és
prospektust ingyen küld a hotel
igazgatósága és a Reggeli Ujság
fürdő-osztálya.

HOTEL „Slavija” HVAR

a kikötő legszebb helyén, gyönyörű
pálmás terasszal. Elsőrendű bécsi
és magyar konyha. Saját termései
dalmát borok, prosek, muskatály,
vörös és fehér. Allandó hajójárat
Splitbe, 2 óra hajózás. Mérsékelt
árak. Prospektusok.

PANSIO „RIVIERA” KRALJEVICA

Közvetlenül a tenger partján, hatalmas
park közepén saját stranddal.
Házi és bécsi konyha.
OLCSÓ ARAK
PROSPEKTUSOK

HOTEL PANSIO VILLA „Nada” NOVI VINODOL

A tenger partján saját terasszal és
fürdővel, vitorlással. Minden szo-
ba folyóvízzel és modern komforral.
(Rádió, telefon, garázs.) Napi pan-
zió 60.— dinártól. Prospektusok.

LOPUD SZIGET DUBROVNIK MELLETT

HOTEL „PRACAT”

közvetlenül a tenger mellett
nagy kertes terasszal modern
komforttal. Allandó kirándu-
lás a környékre. Prospektu-
sokat ingyen küld a hotel
igazgatósága.

HOTEL PANSIO „JUNIOR”

Sv. PETAR, posta Krilo.
Splitől 18 km-re Allandóan kel-
lemes fürdés, pihenésre vágyóknak
szeszic és nyugalom és esznd. Kítü-
nő kirándulások a közeli hegyek
be, hős erdőségek. Allandó össze-
kötetés Splittel, autobuszal 11.—
dinár. Kirándulások Trogirba, So-
lunba stb.



Hotel „ZAGREB”, Omis
Elsőrendű kávéház és étterem, ha-
zai és magyar konyha. Közvetlenül
a strandnál. Allandó zene. Szolid
árak. Beszélnek magyarul is. Infor-
mációt szívesen ad a tulajdonos

Hotel „KULJEVAN” Lopud

1 óra motoroson Dubrovniktól, tel-
jesen portmentes. Evszázados cipru-
soktól körülveve gazdag növényzet.
több stranddal. Gyermeknek részére
nagyon ideális. Új épület, hatalmas
terasszal, több mint egy kilométer
sétánnyal. Sport, teljesen ingyen
ping-pong használat, tusok. Allandó
kirándulás motorossal a környékre.
Napi panzió: 60—65 dinár. Fürdő-
taksza, kiszolgálás és a többi illeték
már beszámítva.
Információt ad a tulajdonos:
KULJEVAN PFFO



Hotel „BELLEVUE” OMIS - Split mellett

Omis vezető szikládja közvetlenül
a tenger partján. Modern komforral,
villanyvilágítás minden szobában és
folyóvíz. A konyha és kiszolgálás
elsőrendű. Kivánatra prospektust
ingyen küld az igazgatóság.

FIZESSEN ELŐ A REGGELI UJSÁGRA

PANSION „BISERKA” OM:ŠALJ, KRK SZIGETÉN

Közvetlenül a tengerparton az öböl
Saját strandja van. Szobából fürdő-
ruhában a tengerre sétálhat. Szép
szobák, jó konyha, villanyvilágítás.

HOTEL „GLAVOVIC” LOPUD

Közvetlenül a tenger part-
ján épült. Minden szobában
folyóvíz, villanyvilágítás
A tengeri fürdés díjtalan
Prospektusok.

HOTEL PANSIO „SLAVIJA” OM:ŠALJ, KRK SZIGETÉN

közvetlenül a tenger mellett fek-
szik, 25 szoba, villanyvilágítás,
terasz és hős liget. Kítüno konyha.
Pansio a főzezonban 55—60 dinár.
Első és utőzezonban 10% enged-
mény. Fürdőtaksza 2.—, gyerme-
keknek 1 dinár. Hét napi tartózkodás-
nál egész éven át ingyen vissza-
utazás.

Grand Hotel LOPUD

Közvetlenül Dubrovnik mellett. A
legelegánsabb hotel, szobái a leg
kényesebb izlésnek is megfelelnek.
A hotel előtt a vendégeknek tel-
jesen díjtalan strand. Április 15-től
állandó hangversenyek, tánc. Fel-
világosítást ad a hotel igazgatósága

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21—37, éjjel 20—58
Felelős kiadó: Androo Dezso
A kiadóvezető utolsó vezetősége: Blaazok Ferenc
Pretpilata — Előfizetés:
Egy óra 28.— dinár
(kihordó útján 30 din.)
Három óra 80.— dinár
(kihordó útján 86 din.)
Félévre 160.— dinár
(kihordó útján 172 din.)
Zlaži svakodnevno — Megjelenik naponta
Post. čekovni račun — Postacsekkszám: 1
Zagreb, 46.692